

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 108 (5339) 20 iyun 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

"Təmas xəttində son atəşkəs pozuntusuna görə məsuliyyət Ermənistan rəhbərliyinin üzərinə düşür"

Prezident İlham Əliyev ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərini qəbul edib

5

Əli Həsənov:
"Ermənistanın cəbhədəki
son təxribatlarını da
qeyri-konstruktiv mövqe
kimi dəyərləndiririk"

6

DSX-nin Xudat
sərhəd dəstəsi 25
yaşını qeyd edib

16

"Qarabağ"ın
Cempionlar Lигasındaki
raqibi bəlli oldu

20 iyun 2017-ci il

"Təmas xəttində son atəşkəs pozuntusuna görə məsuliyyət Ermənistan rəhbərliyinin üzərinə düşür"

Prezident İlham Əliyev ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 19-da ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri Stefan Viskonti, İgor Popov, Riçard Hoqland və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin xüsusi nümayəndəsi Anji Kaspşik qəbul edib.

Dövlətimizin başçısı dedi: "Sizin Ermənistana və Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinə səfərinizdən sonra və Azərbaycana gəlmişiniz ərefəsində Ermənistan təmas xəttində Azərbaycana qarşı növbəti hərbi təxribat törətmış və bunun nəticəsinde bir Azərbaycan əsgəri həlak olmuşdur. Azərbaycan Ordusu həmişə olduğu kimi, adekvat cavab vermiş və bunun nəticəsi sizə məlumdur. Bu, mənim üçün təəccübüldür, çünki Ermənistan tərəfi həmişə hansısa mühüm tədbir və ya sizin səfəriniz ərefəsində bu cür təxribatlar töredir və biz bunun bir neçə dəfə - 2014-cü, 2016-cı illerde və indi də şahidi olmuşuq. Onlar, sözsüz, bilirlər ki, mülki əhali və hərbi qulluqçularımıza qarşı istenilən hərbi təxribata biz adekvat cavab verəcəyik. Azərbaycan tərəfini buna ona görə tehrif edirlər ki, sonra bizi atəşkəsi pozmaqdə ittiham etsinlər. Hadisələrin xronologiyasına baxmağınız kifayətdir ki, ne vaxt Azərbaycan əsgərinin Ermənistan ordusunu tərəfindən öldürdüyüünü və nə zaman buna Azərbaycan tərəfindən adekvat cavab verildiyini görsəniz. Beləliklə, təmas xəttində son atəşkəs pozuntusuna görə məsuliyyət Ermənistan rəhbərliyinin üzərinə düşür və baş vera biləcək hər hansı hadisəye görə bütün məsuliyyəti işgalçı Ermənistan ordusu daşıyır".

Dövlətimizin başçısı, eyni zamanda, qeyd etdi ki, Azərbaycan tərəfi atəşkəs rejiminə sadıqdır. Son vaxtlarda təmas xəttində nisbi sakitlik hökm sürdürüyüdür deyən Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, bu, danışçılar prosesini süretləndirmək üçün müüm amildir. Lakin baş verənlər aydın şəkildə göstərdi ki, Ermənistan nəyin bahasına olursa-olsun Minsk qrupu həmsədrlerinin fəaliyyətini pozmağa çalışır. Dövlətimizin başçısı vurğuladı ki, Ermənistan diqqəti yalnız təhlükəsizlik məsələlərinə yönəlmək istəyir və bütün bu baş verənləri Azərbaycanı atəşkəsi pozmaqdə günahlandırmak üçün bir behanə kimi istifadə edir. Bu, tamamilə haqsız və ədalətsiz bir mövqedir.

Prezident İlham Əliyevə bəyan etdiyi fikirlərinə görə minnətdarlığını bildirən ATƏT-in Minsk qrupunun rusiyalı həmsədr İgor Popov qeyd etdi ki, həmsədrlerin Azərbaycana səfəri ərefəsində baş verən bu ciddi atəşkəs pozuntusu dərin təəssüf hissi doğurur. O dedi: "Biz səfərimizin yekunu olaraq qəbul edəcəyimiz bəyanatda bu vəziyyəti eks etdirəcəyik".

Söhbət zamanı Fransadan olan həmsədr Stefan Viskonti, ABŞ-dan olan həmsədr Riçard Hoqland və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin xüsusi nümayəndəsi Anji Kaspşik danışçılar prosesi ilə bağlı fikirlərini ifadə etdilər. Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizama salınması ilə bağlı aparılan danışçıların hazırlı vəziyyəti və perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

"Azərbaycan Laos Xalq Demokratik Respublikası ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsində maraqlıdır"

Prezident İlham Əliyev Laosun xarici işlər nazirinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 19-da Laos Xalq Demokratik Respublikasının xarici işlər naziri Salımsay Kommasitin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. Laos Xalq Demokratik Respublikasının xarici işlər naziri Salımsay Kommasit dedi: "Sizin gözəl ölkənizə ilk rəsmi səfər etməyimdən şərəf hissi duyuram. Fürsətdən istifadə edərək Sizə Laos Xalq Demokratik Respublikasının Prezidenti Bunyanq Voraçit'in salamlarını çatdırırıq. Sizə yeni-yeni uğurlar və xalqınıza firavaniq arzu layıram".

Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirən Prezident İlham Əliyev ölkəmizin Laos Xalq Demokratik Respublikası ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsində maraqlı olduğunu dedi. Dövlətimizin başçısı Laos Xalq Demokratik Respublikasının xarici işlər naziri Salımsay Kommasit Azərbaycana səfərinin ölkələrimiz arasında əlaqələrin da-ha da möhkəmləndirilməsi üçün qarşılıqlı maraqlı yaxşı göstəricisi olduğunu vurğuladı. Prezident İlham Əliyev ümidi var olduğunu bildirdi ki, nazir Salımsay Kommasit özümüzə səfəri zamanı qarşılıqlı maraqlı doğuran və əməkdaşlığımızın perspektivlərinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı məsələ-

lər müzakirə ediləcək. Nazir Salımsay Kommasit qeyd etdi ki, Laos ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin uzunmüddəli tarixi var və bu əlaqələr hələ sovetlər birliyi dövründən başlayıb. O vurğuladı ki, Azərbaycan Laos Xalq Demokratik Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına, o cümlədən kadr hazırlığı məsələsinə

böyük töhfə verib. Regionun lider dövləti olan Azərbaycanda böyük uğurların eldə edildiyini bildirən qonaq ölkələrimiz arasında qarşılıqlı səfərlərin önemini vurğuladı.

Görüşdə Azərbaycan Respublikası ilə Laos Xalq Demokratik Respublikası arasında təhsil, turizm və digər sahələrdə

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev "Məktəbə-qədər təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 14 aprel tarixli 585-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi baremə Fərman imzalayıb.

əməkdaşlıqla bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Dövlətimizin başçısı Laos Xalq Demokratik Respublikasının Prezidenti Bunyanq Voraçit'in salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Laos Xalq Demokratik Respublikasının Prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi.

COCUQ MƏRCANLIDAN XANKƏNDİYƏ

İlham Əliyev: "Gün gələcək, Azərbaycan bayrağı Şuşada da qaldırılacaq"

Böyük Qayıdışın başlangıcı olan Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndinin bərpası artıq başa çatıb. İyunun 14-də Cocuq Mərcanlı kəndinə səfərə gələn Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yenidən qurulan kənddə görülən işlərlə tanış olub, sakinlərlə görüşüb.

Ali Baş Komandanın Cocuq Mərcanlı səfəri dünyaya sülh mesajı idi

Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin Cocuq Mərcanlıya səfəri dünyaya sülh mesajı idi. Ermenistan silahlı qüvvələri tərəfindən dağdırılan, lakin ordumuzun şücaeti sayəsində azad edilən, dövlətimizin başçısının xüsusi diqqəti sayəsində qısa müddətde yenidən qurulan bu kənd indi öz möhtəşəmliyi ilə diqqət çəkir. 1993-cü ildə xalqın tələbi ilə yenidən hakimiyətə gələrək, Azərbaycanı məhv olmaq təhlükəsinən xilas edən Ümummilli Lider Heydər Əliyev tezliklə ölkədəki ağır vəziyyəti nəzarətə götürdü, ordu quruculuğu istiqamətində əhəmiyyətli addımlar atdı. Məhz Ulu Öndərin qətiyyəti və iradəsi sayəsində 1993-cü ilin dekabrından 1994-cü ilin yanvarına qədər davam edən və Azərbaycanın hərbi tariixe qızıl herflərlə yazılmış uğurlu Horadiz əməliyyatı nəticəsində, Füzuli rayonunun bu qəsəbesi ilə yanaşı, 20 kəndi, həmçinin, Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndi işğaldan azad edildi. Lakin təhlükəsizlik baxımından uzun müddət məskunlaşmanın qeyri-mümkin olduğu bu kənd 2016-cı ildə Prezident İlham Əliyevin tarixi xidmətləri sayəsində ikinci həyatını yaşamağa başladı. Buna ötən ilin aprelində qəhrəman Azərbaycan Ordusunun düşmənin təxribatına laiyqli cavab vermesi və strateji əhəmiyyətli Lələtepe yüksəkliyini azad etməsi nəticəsində nail olundu. Ağdərənin, Cəbrayılın və Füzulinin işğaldan azad olmuş ərazilərində Azərbaycan bayrağı dalgalandı. 2016-ci ilin noyabrında Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev Füzuli rayonu ərazisində ön xətdə yerləşən komanda-idarəetmə məntəqəsində, əməliyyat şəraitili tətbiq olarkən, işğal altında qalan torpaqlarımıza qayıdacağımıza bir daha əminlik yaratdı. Aprel döyüşlərində qazanılan qələbədən sonra Cocuq Mərcanlı kəndində təhlükəsiz yaşayışın bərpası edilməsinə, məcburi köçkünlərin öz ata-baba yurdlarına qayıtarmasına əlavəsişli şərait yarandı.

Qələbə əzminə söykənən mühüm Sərəncam

Dövlət başçımız 2017-ci il yanvarın 24-də "Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilmiş Cocuq Mərcanlı kəndinin bərpası haqqında" qələbə əzminə söykənən Sərəncam, bir daha təsdiqlədi ki, Büyük Qayıdışın başlanğıcı olan bu kəndin bərpası ilə bağlı dövlət seviyyəsində həyata keçirilən tədbirlər davamlı olacaq. Azərbaycan öz torpaqlarının işğalı ile heç vaxt barışmayacaq, düşmən tapdağı altında qalan əzəli torpaqları mızın azad olunması uğrunda son ana qədər mübarizə aparacaq.

İyunun 14-də Cocuq Mərcanlı kəndinə səfərə gələn Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yenidən qurulan kənddə görülən işlərlə tanış olduğu zaman bunu bir daha vurguladı.

İlk önce Prezident İlham Əliyev Cocuq Mərcanlı kəndinə səfəri çərçivəsində əvvəlcə yeni salınmış kənd yolunun açılışını etdi.

Dövlətimizin başçısına məlumat verildi ki, yolun ümumi uzunluğu 9 kilometr, eni 12 metrdir. İki hərəket zolaqlı yolun tikintisi Prezident İlham Əliyevin bu ilin fevralında imzaladığı "Cəbrayıl rayonun Cocuq Mərcanlı kəndinə gedən avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Sərəncama əsasən heyata keçirilib. Strateji əhəmiyyəti ilə seçilən bu yolun inşası zamanı zəruri olan yerlərdə su keçidləri tikilib, uzunluğu 24 metr olan ikiaşırımlı mövcud körpü bərpə edilib. Yol üzerinde 76 yol nişanı və məlumatverici lövhələr quraşdırılıb, piyada zolaqları, yol-cizgi və yolgöstərici xələri çəkililib.

Sonra dövlətimizin başçısı yeni salınmış yolun rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi.

Daha sonra dövlət başçısı yeni inşa olunan 96 şagird yerlik məktəbə tanış olub. Məktəbdə olarkən Prezident İlham Əliyev herbi məktəblərin kursantlarının bir qrupu ilə görüşüb.

Prezident İlham Əliyev, həmçinin Cocuq Mərcanlı kəndində Şuşa məscidinin bənzəri olan məscidde yaradılan şəraitlə tanış olub. Dövlət başçısı deyib ki, bu ilin yanvarında Sərəncam imzalanıb, Prezidentin Ehtiyat Fondundan vəsait ayrılib və mart ayında tikinti işlərinə başlanılıb: "Martin 20-dən may ayının 20-dək kəndin bir hissəsi bərpə edildi. Birinci mərhələdə 50 ev, məktəb və məscid tikildi. Kənddə Şuşa məscidinin bənzəri olan məscid tikildi. Horadızdən Cocuq Mərcanlıya yol çəkililib. Kənddə əlavə 100 ev, tibb məntəqəsi tikiləcək, iş yerlerinin yaradılması üçün tədbirlər görülecek. Cocuq Mərcanlının tarixi şəhər tarixdir, işğaldan eziyyət çəkən kənd bərpə olunur. Azərbaycan işğal altındakı torpaqlarının bir hissəsi azad etdi. Bu, şəhər tarixdir. Kənd sakinləri qayıdan sonra kənddə həyat daha da canlanacaq".

"Gün gələcək, Azərbaycan bayrağı Şuşada da qaldırılacaq"

Bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndinə səfəri zamanı kənd sakini Oqtay

Həziyevin ailə üzvləri ilə görüşündə deyib. Dövlətimizin başçısı Cocuq Mərcanlı kəndində böyük şərait yaradıldığını bildirib: "Sizin qohumlarınız, qonşularınız da qayıdaq. Bu gün Lələ Təpədə və digər işğaldan azad olunmuş ərazilərdə Azərbaycan bayrağı dalgalanır. Gün gələcək, bizim bayraqımız Şuşada da qaldırılacaq. Bu işğal böyük ədalətsizlikdir, həm de beynəlxalq qanunlar pozulur. Ancaq əfsuslar olsun ki, dünyada ikili standartlar mövcuddur. BMT Təhlükəsizlik Şurası 4 qətnamə qəbul edib ki, erməni silahlı qüvvələri dərhal və qeyd-şərtsiz işğal edilmiş torpaqlardan çıxın. Ermənistən buna əmel etmir və bu qətnamələri qəbul edənlər de Ermənistanı məcbur etmir ki, buna əmel etsin. Problem bundan ibarətdir".

Ölkə Prezidenti İlham Əliyev əlavə edib: "Ancaq biz ölkəmizi böyük dərəcədə gücləndirmiş və bir daha deyirəm ki, əger müstəqilliyimiz ilk illərində Ulu Öndər ölkəmizin başında olsaydı, heç bir problem yaşanmadı. Ermənilər Naxçıvanı da işğal etməyə çalışırdılar. Ancaq Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə bütün təhlükəsizlik tədbirləri görüldü və düşmən yerine oturduldu. Əfsuslar olsun ki, o vaxtkı Azərbaycan rəhbərliyi ölkə miqyasında müdafiə məsələlərini düz-

gün təşkil edə bilmədi və torpaqlarımız işğal altına düşdü. Ancaq biz ölkəmizi, ordumuzu gücləndiririk və özəri bütövlüyüümüzü bərpə edəcəyik. Cocuq Mərcanlı kəndi əyani şəkildə bunu sübut edir və təsdiqləyir".

"Milli Qurtuluş Günü Azərbaycan tarixində dönüş nöqtəsi idi"

Prezident görüşdə deyib ki, Milli Qurtuluş Günü Azərbaycan tarixində dönüş nöqtəsi idi. Dövlət başçısı onu da vurğulayıb ki, Heydər Əliyevin hakimiyətə qayitması nəticəsində ölkədə sabitlik bərqrəar olub və inkişafa start verilib. Ölkə rəhbəri qeyd edib ki, Azərbaycan güclü iqtisadiyyata malikdir, beynəlxalq arenada öz mövqelərini möhkəmləndirir: "Bu gün Azərbaycan Ordusı dünyada ən güclü ordular sırasındadır. Aprel döyüşləri də bunu göstərdi. Biz, Azərbaycan cəmiyyəti bunu bilirdi. Aprel döyüşləri dünyaya bunu əyani göstərdi. Bu gün Azərbaycan Ordusı torpaqlarını düşməndən azad etməyə qadirdir".

RƏFIQƏ KAMALQIZI

KİV nümayəndələri üçün Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzkarlıq siyaseti ilə bağlı kurslar keçirilib

Jyunun 19-da "Qarabağ Araşdırma Mərkəzi" İctimai Birliyinin sədri Elçin Əhmədovun "XX əsrin 80-ci illərinin sonunda Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları və təcavüzkarlıq siyasetinin mərhələləri" mövzusunda qisamüddətli elmi maarifləndirmə və təbliğat kursları başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət idarəciliçlik Akademiyasının professoru, "Qarabağ Araşdırma Mərkəzi" İctimai Birliyinin sədri Elçin Əhmədovun "XX əsrin 80-ci illərinin sonunda Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları və herbi təcavüzünün nəticələri (1988-1993)" mövzusunda mühaziri dinişənilib.

Mühazirədə qeyd edilib ki, çar Rusiyasının hakimiyəti dövründə ermənilərin Cənubi Qafqaza köçürülməsi neticəsində burada demografik vəziyyət bilərkəndə deyişdirildi. Bu prosesin iştirakçılardan olan N.İ.Şavrov yazdı: "Həzirdə Zaqafqaziyada yaşayan 1 milyon 300 min erməninin 1 milyondan çoxu diyarın yerli əhalisine məxsus deyil və onlar bizim tərəfimizdən köçürülüblər". E.Əhmədov vurğulayıb ki, sonradan ermənilər müxtəlif dövrlərdə ərazi iddialarını etnik təmizləmə və soyqırımı vəsiyyətə reallaşdırmağa çalışıblar. 1923-cü il iyul ayının 7-də sovet Rusiyasının himayədarlığı sayəsində Azərbaycanın inzibati ərazi bölgüsü kobud şəkildə pozuldu və Dağılıq Qarabağ Muxtar Vilayəti adı altında bir qurum yaradıldı. Bunun üçün Şuşanın bəzi kəndləri Xankəndinə verildi, həmçinin Hadrut, sonralar Əskəran rayonları yaradıldı.

Ermənilərin Azərbaycana qarşı dəfələrə ərazi iddiaları ilə çıxış etdiyini diqqətə çatdırıb Elçin Əhmədov deyib: "1967-1987-ci illerde ermənilər bu iddiaları yenidən gündəmə getirməyə çalışısalardı, o zaman hakimiyətdə olan ulu önder Heydər Əliyevin qətiyyəti sayəsində bu fitnəkarlığın qarşısı alınırdı. Sonralar Heydər Əliyevin siyasi bürodan istefə vermesindən istifadə edən ermənilər dərhal bu məsələni yenidən qaldırdılar, kütłəvi təbliğat işlərinə, mitinqlərə, yürüşlərə başlanıldı. Qısa müddət ərzində Ermənistandan azərbaycanlıları deportasiyası həyata keçirildi. 1988-ci il fevralın 20-də Dağılıq Qarabağın xalq deputatları soveti Dağılıq Qarabağın ayrılması haqqında qərar qəbul etdi. O vaxtlar SSRİ rəhbərliyinin bu məsələyə laqeydiyi və ermənilərə himayədarlığı sayəsində proses daha da genişləndi. Ermənilər iddia edirdilər

ki, guya Dağılıq Qarabağ iqtisadi cəhətdən geri qalır. Halbuki sovet dövründə Dağılıq Qarabağın əhalisinin yaşayış seviyyəsi Azərbaycanın digər bölgələrində, Ermənistanın, həmçinin SSRİ-nin digər muxtar vilayətlərində məskunlaşan əhalidən üstün idi. Bu fakt "İzvestiya" qəzeti 25 mart 1988-ci il tarixli nömrəsində dərc olunmuş SSRİ Nazirlər Sovetinin cədvəlinde açıq aydın əksini tapıb. Ermənilərin Dağılıq Qarabağda pedaqoji universiteti, texnikumları, 200-dən çox orta məktəbləri, teatrları, televiziya, radiosu, qəzetləri var idi".

"Qarabağ Araşdırma Mərkəzi" İctimai Birliyinin sədri mühazirəsində münaqişənin gedışatı, ermənilərin terror, etnik təmizləmə siyaseti, qabaqcadan planlaşdırıqları Sumqayıt hadisələri barədə etrafı bəhs edib. Sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İctimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, tarix elmləri doktoru, professor Əli Həsənovun "Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinde mövcud vəziyyət barədə danışan Əli Həsənov bildirib ki, bu məsələ ilə bağlı Azərbaycanın haqq səsi, ədalətli mövqeyi artıq bütün dünya iqtimaiyyətinə çatdırılıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev başda olmaqla dövlətimiz ötən müddətdə, xüsusən son 10 ilde Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin ədaletli həlli ilə bağlı bütün beynəlxalq təşkilatlarda öz sözünü deyib, hücum diplomatiyasını həyata keçirib. Bildirilib ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən qəbul edilən dörd qətnamənin hər birində Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinin qeyd-sərtsiz boşaldılması, Ermənistən qoşunlarının geri çəkilməsi, dinc əhalinin doğma torpaqlarına geri qaytarılması ilə bağlı tələblər irəli sürürlür. Bu qətnamələr beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Azərbaycanın üzv olduğu və əməkdaşlıq etdiyi bütün beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bu məsələyə dəfələrle baxılıb. Münaqişənin həlli ilə bağlı Azərbaycanın haqq mövqeyi beynəlxalq arenada dəstəklənir. "İlk növbədə, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatını qeyd etmək istəyirəm, bu təşkilat bütün sammitlərində Ermənistəni təcavüzkar dövlət kimi tanı'yıb. Qoşulmama hərəkatı da birmənali şəkildə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü nü və Ermənistən-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin bütün detalları ilə tanış etməkdir. O, kurslarda iştirak edən hər jurnalistin çalışdığı kütłəvi informasiya vasitələrinin bu mövzu üzrə əsas aparıcı, həlledici mütəxəssisi olacaqlarına əminliyini ifadə edib. Sonra dinləyicilər sertifikat-

zaman-zaman qanlı səhifələrə rəvac verən hadisələrlə müşayiət edilməsi kimi həqiqətlərin şahidi olaraq. Əlbəttə, erməni faktoru böyük imperiyaların əlində hər zaman bir siyasi alət, silah olub. Bu imperiyalar həmin silahdan zaman-zaman öz siyasetlərini reallaşdırmaq, geosiyasi məqsədlərinə çatmaq üçün istifadə ediblər. Amma çox təessüs ki, bu siyaset ve onun acı neticələri əsasən Azərbaycan xalqına fəlakətlər getirib. Bu fonda bilişiniz ki, on minlərlə, hətta bəzi hadisələrdə yüz minə qədər azərbaycanlı etnik təmizləmə və soyqırımına məruz qalıb,- deyə Prezidentin köməkçisi vurğulayıb. Ermənistən-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsində mövcud vəziyyət barədə danışan Əli Həsənov bildirib ki, bu məsələ ilə bağlı Azərbaycanın haqq səsi, ədalətli mövqeyi artıq bütün dünya iqtimaiyyətinə çatdırılıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev başda olmaqla dövlətimiz ötən müddətdə, xüsusən son 10 ilde Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin ədaletli həlli ilə bağlı bütün beynəlxalq təşkilatlarda öz sözünü deyib, hücum diplomatiyasını həyata keçirib. Bildirilib ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən qəbul edilən dörd qətnamənin hər birində Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinin qeyd-sərtsiz boşaldılması, Ermənistən qoşunlarının geri çəkilməsi, dinc əhalinin doğma torpaqlarına geri qaytarılması ilə bağlı tələblər irəli sürürlür. Bu qətnamələr beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Azərbaycanın üzv olduğu və əməkdaşlıq etdiyi bütün beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bu məsələyə dəfələrle baxılıb. Münaqişənin həlli ilə bağlı Azərbaycanın haqq mövqeyi beynəlxalq arenada dəstəklənir. "İlk növbədə, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatını qeyd etmək istəyirəm, bu təşkilat bütün sammitlərində Ermənistəni təcavüzkar dövlət kimi tanı'yıb. Qoşulmama hərəkatı da birmənali şəkildə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü nü və Ermənistən-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin bütün detalları ilə tanış etməkdir. O, kurslarda iştirak edən hər jurnalistin çalıştığı kütłəvi informasiya vasitələrinin bu mövzu üzrə əsas aparıcı, həlledici mütəxəssisi olacaqlarına əminliyini ifadə edib. Sonra dinləyicilər sertifikat-

lar təqdim olunub.

Qeyd edək ki, kurslar çərçivəsində media nümayəndələri, həmçinin AMEA Tarix Institutunun direktoru, tarix elmləri doktoru, akademik Yaqub Mahmudovun "Ermənistən Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları və tecavüzkarlıq siyasetinin tarixi kökleri", Prezident Kitabxanasının şöbə müdürü, AMEA Tarix Institutunun Qarabağ şöbəsinin baş elmi işçisi Nazim Mustafanın "XX əsrin əvvəllerində ermənilərin azərbaycanlılarına qarşı təcavüzü (1905-1906)", AMEA Tarix Institutunun Azərbaycanın tarixi demoqrafiya şöbəsinin müdürü, tarix elmləri doktoru, professoru Kərim Şükürovun "Ermənilərin Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi və Cənubi Qafqazda demografik vəziyyətin dəyişməsi", Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət idarəciliçlik Akademiyasının "Tarix" kafedrasının müdürü, dosent Firdovsiyyə Əhmədovanın "Ermənistən Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları DQMV-nin yaradılması və onun neticələri (1918-1923)", AMEA Şərqşünaslıq Institutunun baş elmi işçisi, tarix elmləri doktoru, professor Solmaz Toqidi-Rüstəmovanın "Azərbaycanlıların soyqırımı (1918-1920-ci illər)", "Azərbaycan Respublikası Dağılıq Qarabağ bölgəsinin Azərbaycanlı icması" İctimai Birliyi idarə Heyətinin üzvü, Milli Məclisin deputatı Elman Məmmədov "Ermənistən azərbaycanlılarına qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyaseti. Xocalı soyqırımı", Milli Məclisin deputatı, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Musa Qasimlinin sovet dövründə Ermənistən Azərbaycana ərazi iddiaları və azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə siyasetinin neticələri (1945-1985), Dövlət idarəciliçlik Akademiyasının müellimi, "Qarabağ Araşdırma Mərkəzi" İB-nin sədr müavini Səfiyə Möhbaliyevanın "Millətlərin öz müqəddərətini təyin etmə və ərazi bütövlüyü prinsipləri: Ermənistən Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları və beynəlxalq hüquq kontekstində" mövzularında mühazirələri dinləyiblər.

Ermənistən işğalçılıq siyasetinin onu regionda Azərbaycanın təşəbbüsü ilə reallaşdırılan bütün global layihələrdən kənarda qoyduğunu xatırladan Prezidentin köməkçisi deyib: "Yalnız torpaqlarımız işğaldan azad olunandan, qacqın və məcburi köçkünlər öz doğma yurd-yuvalarına qayıtdıqdan, bölgədə tam sülh, sabitlik yaranan dan sonra biz Ermənistən ilə münasibətlərimizi lazım olan seviyyədə davam etdirə bilerik. Hazırkı bölgədə Azərbaycanın Ermənistən istisna olmaqla, bütün ölkələrlə çox yaxşı münasibətləri var. Ölkəmiz onurlarla çox yaxşı strateji və iqtisadi tərəfdəşliq münasibətləri qurub. Azərbaycan bu tərəfdəşliq münasibətlərində bəhrələnərək daha da güclənir".

Bu cür kursların keçirilməsinin önemini qeyd edən Əli Həsənov bildirib ki, əsas məqsəd Azərbaycan mediasında çalışan jurnalistləri ermənilərin 200 ildən çox müdətde azərbaycanlılara qarşı həyata keçirilmiş soyqırımının qurbanlarının xatirəsinin yad edilməsi kimi məsələlər əksini tapıb. "Ümumiyyətə tariximizə nəzər salsaq 31 mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı, Xocalı soyqırımı, həmçinin 1948-1953-cü illərdə azərbaycanlıların kütłəvi şəkildə Ermənistəndən köçürülməsi, Rusiya-İran, Rusiya-Türkiyə mührəbələri fonunda ermənilərin Azərbaycan torpaqlarına, o cümlədən Qarabağa, Naxçıvana, Zəngəzura köçürülməsi, ermənilərin məskunlaşandan sonra Azərbaycan torpaqlarına göz dikməsi, bu ərazilərde Ermənistən dövlətini yaratmaq siyaseti, bütün bunların

Əli Həsənov: "Ermənistanın cəbhədəki son təxribatlarını da qeyri-konstruktiv mövqe kimi dəyərləndiririk"

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyi aydınlaşdırır. Bu mövqə dünya ictimaiyyətinə, həmçinin BMT Təhlükəsizlik Şurasına, ATƏT-e, Avropa Parlamentinə, Avropa Şurasına və bu məsələ ilə məşğul olan digər qurumlara çatdırılır. Ölkəmizin mövqeyini bundan ibarətdir ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunmalıdır, qaçqınlar və məcburi köçkünlər öz yurd-yuvalarına qaytarılmalıdır, Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həlli ilə bağlı beynəlxalq hüququn normalarına əməl olunmalıdır. AZƏRTAC xəber verir ki, bu fikirləri iyunun 19-da jurnalistlərə müsahibəsində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçi-söba müdürü Əli Həsənov bildirib. Əli Həsənov deyib: "Əlbət, biz ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin və beynəlxalq təşkilatların bu məsələ ilə bağlı fərqli mövqelərini anlayırıq. Ancaq əsas məsələ beynəlxalq hüququn pozulmaz prinsipi olan ərazi bütövlüyü məsəlesidir. Prezident İlham Əliyev dəfələrlə bəyan edib ki, Azərbaycan öz torpaqlarının bir qarışını belə heç kime güzəştə getməyəcək. Amma biz, eyni zamanda, konstruktiv sülhə nail olmağa hazırız". Prezidentin köməkçisi vurgulayıb ki, həmsədrlerin Azərbaycana səfərləri vəziyyətin aydınlaşdırılmasına, tərəflərin mövqelərinin bir daha araşdırılmasına və bu mövqelərin yaxınlaşdırılması fonunda münaqişənin həlli ilə bağlı irəliləyişə nail olunmasına xidmet edir. Hesab edirik ki, istər ikitərəfli formatda, istər həmsədrlerin iştirakı ilə keçirilən görüşlər, istərsə də dövlət başçılarının, xarici işlər nazirlərinin görüşlərinin əksəriyyəti ortaq mövqelərin tapılmasına xidmet edir və bu mövqelər gec-tez tapılacaq. Əks təqdirdə, Dağlıq Qarabağın və işğal altında olan digər torpaqların Azərbaycan Ordusu tərəfindən azad olunması faktı qacılınmazdır.

Əli Həsənov qeyd edib ki, Ermənistanın təcavüzkar siyaseti həmişə davam edib. Onlar indiye qədər bu siyasetə heç zaman ara verməyiblər. Sadəcə olaraq, müəyyən məqamlarda bir qədər geri çəkiliblər, öz mövqelərini gizlətməyə, beynəlxalq ictimaiyyəti aldatmağa çalışıblər. Bütövlükdə biz 1990-ci illərdən başlayaraq bu günə qədər bir dəfə də ermənilərin bu məsələdə təxribatsız ötüşdүүнүн şahidi olmamışq. Onlar davamlı olaraq təxribata əl atırlar. Xüsusən də beynəlxalq səviyyədə danışqların intensivləşdiyi, status-kvonun aradan qaldırılması ilə bağlı beynəlxalq aləmdə səylərin artlığı zamanda bele təxribatlara əl atırlar, cəbhə bölgəsində qarşıdurmanın gücləndirməyə və beynəlxalq aləmdə antiazərbaycan mövqelərini bu fonda gizlətməyə çalışıllar. Digər tərəfdən də ölkə daxilində əhalinin Ermənistan hakimiyətinə, iradəsiz rejimə olan narazılığını ört-basdır etməyə çalışıllar. Ona görə də biz bu təxribatları da əvvəlki təxribatlar kimi Ermənistan hakimiyətinin qeyri-konstruktiv mövqeyi kimi dəyərləndiririk.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Qəbələdə vətəndaşları qəbul edəcək

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırıq və tövsiyelərinə uyğun olaraq, mərkəzi icra hakimiyəti orqanları rəhbərlərinin bölgələrdə vətəndaşları qəbulu davam edir. Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı iyunun 22-de Qəbələ rayonunda Oğuz, Şəki və Qəbələ rayonlarının sakinlərini qəbul edəcək. Qəbul saat 11:00-da Qəbələ şəhərindəki Mədəniyyət Mərkəzində keçiriləcək. Qəbula gəlmək istəyen vətəndaşlardan Dövlət Komitəsinin Şəki bölgəsi üzrə şöbəsinə müraciət etmələri xahiş olunur. Komitənin bölgə şöbə müdürü: Gündüz Paşayev. Telefon: (0242) 4-36-21. Mobil: (050) 222-06-46. E-mail: info@scwra.gov.az.

BMT: dünyada evlərini tərk etməyə məcbur olmuş 65,6 milyon insan var

2016-ci ilin sonuna görə bütün dünyada təqiblər, münaqişələr, zoraklıq və insan hüquqlarının pozulması nəticəsində 65,6 milyon məcburi köçkün qeydə alınıb. Bu, 2015-ci illə müqayisədə 300 min nəfər çoxdur və statistikanın keçirildiyi müddət ərzində rekord göstərici sayılır. AZƏRTAC TASS informasiya agentliyinə istinadla xəber verir ki, bu barədə BMT-nin qaçqınların işi üzrə ali komissarının idarəsinin iyunun 19-da dərc olunan illik məruzəsində deyilir. Məruzəyə əsasən, öz evlərini tərk etməyə məcbur olmuş 22,5 milyon nəfər xarici ölkələrdə siğınacaq tapıb və qaçqın statusuna malikdir, 40,3 milyon nəfər ölkələri daxilində məcburi köçkün həyatı yaşayır, 2,8 milyon nəfər isə öz ölkəsinin xaricində siğınacaq almağa çalışır. BMT-nin qaçqınlarının işi üzrə ali komissarı Filippo Grandi mətbuat konfransında çıxış edərək keçən il 7 milyon qaçqının öz evlərinə qayıtdığını və onların yerinə 10 milyon yeni və "təkrar" qaçqın köçünün əməle gəldiyini bildirib. Ən böyük qaçqınlar qrupunu - 5,5 milyon nəfəri Suriyalılar təşkil edir. Bundan başqaq, Suriyanın 6,3 milyon sakını də məcburi köçkün həyatı yaşıyır. Beləliklə, Suriya əhalisinin yarıdan çoxu öz evlərini tərk etmək məcburiyyətində qalıb: hər 1000 nəfərə 650 qaçqın və məcburi köçkün düşür.

Məcburi köçkünlərin sayına görə ikinci yeri Kolumbiya (7,7 milyon nəfər) tutur. Onun ardınca Əfqanistan (4,7 milyon), İraq (4,2 milyon), Cənubi Sudan (3,3 milyon), Sudan (2,9 milyon), Konqo Demokratik Respublikası (2,9 milyon), Somali (2,6 milyon), Nijeriya (2,5 milyon), Ukrayna (2,1 milyon) ve Yemən (2,1 milyon) gelir.

Salımsay Kommasit: Laos Azərbaycanla bütün sahələrdə əməkdaşlığı inkişaf etdirməkdə maraqlıdır

İyunun 19-da Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sədri Oqtay Əsədov ölkəmizdə səfərdə olan Laos Xalq Demokratik Respublikasının xarici işlər naziri Salımsay Kommasit başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəber verir ki, Milli Məclisin sədri bu səfərin ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafına müsbət təsir göstəcəyinə ümidi var olduğunu bildirib. O vurğulayıb ki, yüksək statuslu rəsmilərin qarşılıqlı səfərləri, əməkdaşlıq üzrə müntəzəm məsləhətləşmələrin aparılması münasibətlərimizin dərinleşməsi baxımından xüsusi önəm kəsb edir. Əlaqələrimizdən daha da möhkəmlənməsi üçün ölkələrimiz arasında hüquqi sənədlərin imzalanması vacib məsələlərdəndir. Biznes forumlarının keçirilməsi, səfərlərin mütəmadi xarakter daşması ümumi işin xeyrinə olardı.

Oqtay Əsədov bildirib ki, bu gün Azərbaycan yerləşdiyi regionda söz sahibi olan, süreçlə inkişaf edən müstəqil bir dövlətdir. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum kimi neft və qaz kəmərləri Azərbaycanın enerji daşıyıcıları sahəsində əhəmiyyətli rol oynadığının bariz göstəricisidir. TANAP və TAP kimi iri regional qaz layihələrinin reallaşması isə göstərir ki, Azərbaycan bütün dünyada mühüm enerji təminatlarından biridir.

"Biz münasibətlərimizin dərinleşməsi üçün parlamentlərarası əlaqələrimizi inkişaf etdirmek niyyətindəyik. Son illər beynəlxalq siyasi arenada parlament diplomatiyasının əhəmiyyəti kifayət qədər artıb. Bu baxımdan, deputatlarımızın qarşılıqlı səfərləri təcrübə və infor-masiya mübadiləsində böyük fayda vərə bilər. Düşünürük ki, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığımızı genişləndirmək hər iki tərəfin maraqlarına cavab verir", - deyə Milli Məclisin sədri qeyd edib.

Laos Xalq Demokratik Respublikasının xarici işlər naziri Salımsay Kommasit ölkəmizdə gördüklərindən və aparılan danışqlardan məmən qaldığını söyləyib. Ölkəsinin xarici işlər naziri kimi Azərbaycana ilk dəfə səfər etdiyini deyən qonaq Laosun Azərbaycanla həyatın bütün sahələrində əməkdaşlığı inkişaf etdirməkdə maraqlı olduğunu vurğulayıb. O, bildirib ki, hələ sovetlər dönməndə Laosa Azərbaycan arasında təhsil sahəsində six əlaqələr mövcud olub. Heç de təsadüfü deyil ki, Bakının ali təhsil ocaqlarında təhsil almış laoslular bu gün hökumətdə təmsil olunublar. Onlar Laosun inkişafına öz layiqli töhfələrini verirlər.

"İnanırıq ki, yaxın gələcəkdə əlaqələrimiz siyasi, iqtisadi, elm, təhsil və mədəni sahələrdə, o cümlədən parlamentlər səviyyəsində keyfiyyətcə yeni səviyyəyə yüksələcək", - deyə nazir bildirib.

İyulun əvvəlində Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilmə tarixi məlum olacaq

Iyulun əvvəlində Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilmə tarixi məlum olacaq. AZƏRTAC xəber verir ki, bu barədə "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri Cavid Qurbanov jurnalistlərə açıqlamasında deyib. O bildirib ki, iyulun 4 ya 5-də Türkiyənin Qars vilayətində Türkiyənin nəqliyyat, dənizçilik və rabitə naziri Əhməd Arslan, Gürcüstanın dəmir yolu rəisi və nəqliyyat naziri ilə birlikdə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilməsi tarixi müəyyən ediləcək. "Bu görüşdən sonra artıq dəqiq tarix barədə məlumat vərə biləcəyik", - deyə C.Qurbanov bildirib.

Zakir Həsənov ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrleri ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov iyunun 19-da ölkəmizdə səfərdə olan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrleri Stefan Viskonti, İgor Popov, Rıçard Hoqland və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin xüsusi nümayəndəsi Anji Kaspik ilə görüşüb. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, görüşdə Ermənistan-Azərbaycan qoşunlarının qarşıdurma xəttindəki əməliyyat şəraitini müzakirə olunub.

DSX-nin Xudat sərhəd dəstəsi 25 yaşını qeyd edib

Iyun ayının 16-da Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xudat sərhəd dəstəsində hərbi hissənin yaradılmasının 25-ci ildönümüne həsr olunmuş təntənəli tədbir keçilib. SiA-nın Dövlət Sərhəd Xidmətinin mətbuat mərkəzinə istinadən verdiyi məlumatə görə, Azərbaycan Respublikasının şimal sərhədlərini ilk dəfə mühafizə altına götürmiş hərbi hissənin bu illər ərzində keçdiyi şərəflili inkişaf yolu haqqında tədbir iştirakçılarına ətraflı məlumat verilmişdir. Xudat sərhəd dəstəsinin dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinin təşkilində böyük nailiyətlər əldə edərək hazırda Dövlət Sərhəd Xidmətinin ən mükəmməl hərbi hissələrindən biri olması xüsusi qeyd olunmuşdur. 1992-1993-cü illərdə müstəqilliyimin əleyhina olan qüvvələrin ölkədə yaranmış gərgin ictimai-siyasi vəziyyətdən istifadə edərək müxtəlif təxribatlar törətmək cəhdlərinin qarşısının qətiyyətlə alınması zamanı Xudat sərhəd dəstəsinin hərbi qulluqçularının Azərbaycan dövlətciliyinə sadıqlıq nümayiş etdirmələri, bu işdə yerli sakinlərin sərhədçilərə yaxınlaşdırmağa böyük iftixar və minnətdarlıq hissi ilə yad edilmişdir.

Dahi Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra heç bir sərhəd mühafizə infrastrukturunu olmayan şimal sərhədlərimizdə böyük tikinti-quruculuq işlərinin geniş vüset alması, sərhəd dəstəsinin qarnizonunun və 19 sərhəd zastavasının, 3 sərhəd komendantlığının, 2 sərhəd nəzarəti məntəqəsinin inşa edilməsi sərhəd təhlükəsizliyi məsələlərinə ali diqqətin ifadəsi olması xüsusi qeyd olunmuşdur. Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin inkişafı məsələlərinə hər zaman ciddi önəm verən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin Xudat sərhəd dəstəsinə 4 dəfə səfər etməsi sərhədçilərə olan inam və etimadın təzahürü olmaqla yanaşı Ali Baş Komandanla görüşmək şərəfinin şəxsi heyətdə böyük ruh yüksəkliliyi, sərhədçi adını hər zaman qürrurla daşımaq əzminini yaratması bildirilmişdir. Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev tədbirdə çıxış edərək şəxsi heyəti təbrik etmiş, hərbi hissənin yaradılması, inkişaf dövrləri ilə bağlı xatirə və təessüratları ilə bölüşmüş, sərhəd dəs-

təsinin təşəkkül tapmasına dəstək olan və köməklik göstərən şəxslərə minnətdarlığını bildirmişdir.

Tədbirdə xidməti fəaliyyətlərində yüksək nailiyyətlər əldə etmiş bir qrup sərhədçi, həmçinin hərbi hissənin əsasının qoyulduğu gün - 1992-ci ilin 16 iyun tarixində ilk dəfə Samur körpüsü üzərində sərhəd nəzarəti xidmətinə çıxmış şəxslər təltifləndirilmiş, hərbi hissənin formalşadığı ilk dövrlərde sərhədçilərə yaxından köməklik göstərən yerli sakinlərə, sərhədyanı rayonların dövlət or-

qanlarının əməkdaşlarına təltiflər təqdim olunmuşdur. Tədbirin rəsmi hissəsi şəxsi heyətin təntənəli marşla tribunanın öündən keçidi ilə başa çatmışdır. Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev qonaqlarla birlikdə hərbi hissədə yeni inşa edilmiş və əsaslı təmir olunmuş binalara baxış keçirmiş, sərhədçilərlə birgə nahar etmişdir. Tədbirin sonunda Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi orkestri və Azərbaycan Respublikasının incəsənət ustaları sərhədçilər qarşısında konsert programı ilə çıxış etmişlər.

Gənclər Fondunun təşkilatçılığı ilə Heydər Əliyev Mərkəzində Milli Qurtuluş Gününe həsr edilən tədbir keçirilib

Jyunun 19-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Gənclər Fondunun təşkilatçılığı ilə Heydər Əliyev Mərkəzində 15 iyun - Milli Qurtuluş Gününe həsr edilən tədbir keçirilib. AZERTAC xəbər verir ki, tədbiri açan Gənclər Fondunun icraçı direktoru Fərhad Hacıyev Milli Qurtuluş Gününnü ictimai-siyasi, tarixi əhəmiyyətindən danışır. O deyib ki, əger 1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə ikinçi dəfə siyasi hakimiyətə gəlməsəydi, Azərbaycanı 1920-ci ilin aprelindəkündən daha böyük fəlakət gözləyirdi. Vətəndaş mühərabəsi, xaos, separatizm ilə üzərə şəhər Azərbaycan xalqı yeganə çıxış yoluunu məhz böyük vətənpərvər, xalqını, millətinin sevən Heydər Əliyevin hakimiyətə gəlməsində gördü. Məhz ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycanı üzləşdiriy böyük fəlakətdən xilas etdi. Müasir müstəqil Azərbaycan Ulu Öndərin müdrik siyaseti nəticəsində dünyani sürətlə inkişaf edən ölkələrindən birinə çevrildi.

Bildirilib ki, gənclərlə bağlı məsələlər her zaman Ümummilli Liderin siyasetinin əsas tərkib hissələrindən biri olub. Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə dövlət gənclər siyasetinin temeli qoyulub və bu gün bu siyaset uğurla heyata keçirilir. Bu gün ölkəmizdə gənc nəslə diqqət və qayğı dövlətinə məhz fealiyyət istiqamətlərində birinə çevrilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərefindən uğurla davam etdirilən dövlət gənclər siyaseti bu gün gənclərin ölkə həyatının bütün sahələrindəki feallığını daha da artırıb. Hər bir xalqın tarixinde təlyüklü əlamətdar günlerin olduğunu bildirən gənclər və idman naziri Azad Rəhimov deyib ki, 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü də Azərbaycan xalqının tarixində bele önemli günlərdəndir. Ulu öndər Heydər Əliyevin qurub yaratdığı müasir müstəqil Azərbaycan inkişaf etdi, dönyada söz, nüfuz sahibinə çevrildikcə Milli Qurtuluş Gününnü əhəmiyyəti daha aydın şəkildə görür. Heydər Əliyev uzaqgörən siyasetçi, dahi rəhbər kimi həm de ölkəmizdə milli barışq, sülh yaranan şəxsiyyət kimi tarixə düşüb. O, eyni vaxtda iqtisadiyyat və diplomatiya, mədəniyyət və dövlət təhlükəsizliyi, gənclər və idman, kənd təsərrüfatı və digər sahələrin inkişafına nail olmuş şəxsiyyət idi. Azərbaycanın dünəni, bu günü ilə fərqli edən, sabahını yaranan Ulu Öndər ölkənin xilas edilməsi missiyasını üzərinə götürdü və bunu uğurla yerine yetirdi. Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycanın inkişafında gənclər siyasetinin xüsusi yer almاسını təmin etdi, onun əsaslarını yaratdı və diqqət mərkəzində saxladı. Ulu Öndər ən çətin dövrde

- 1993-cü ilin sentyabrında ilk görüşlərində birini məhz gənclər keçirdi, 1994-cü ildə Gənclər və idman Nazirliyinin yaradılması haqqında fərman imzaladı. Dahi rəhbərin təşəbbüsü və iştirakı ilə keçirilən I Respublika Gənclər Forumu gənclərin müzakirələrde iştirakına, xalq və dövlətçilik namına ictimai feallığına, potensialının reallaşdırılması üçün şəraitin yaradılmasına böyük təkan verdi. Nazir vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu siyaset daha da inkişaf etdirildi. Dövlətimizin başçısı gənclərin sağlamlığına, asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələrinə, onlarda müasir dünyagörüşün formalaşdırılmasına önəm verir. Olimpiya-idman komplekslərinin, gənclər evlərinin, müasir idman qurğularının tikilib onların istifadəsinə verilməsi bunun bariz nümunəsidir. Məhz Azərbaycan Prezidentinin diqqət və qayğısının neticəsidir ki, idmançılarımız böyük uğurlar qazanırlar, medallarımızın sayı ilə artıb. Ölkəmizdə keçirilən beynəlxalq yarışlar Azərbaycanın dünyada tanınmasında böyük rol oynayır. Azərbaycanda keçirilən I Avropa Oyunlarının və IV İsləm Həmşəyiyyi Oyunlarının Təşkilat komitələrinə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etməsi bu Oyunların qısa müddətde hazırlanaraq yüksək səviyyədə keçirilməsini təmin etdi.

Prezident Administrasiyasının gənclər siyaseti və idman məsələləri şöbəsinin müdürü, Birinci vitse-prezidentin köməkçisi Yusuf Məmmədəliyev bildirib ki, ulu öndər Heydər Əliyevin gəncləre diqqət və qayğısı Prezident İlham Əliyev tərefindən uğurla davam etdirilir. 1993-cü ildə Azərbaycanın en çətin vaxtlarında xalqın istəyi ilə hakimiyətə gələn Ümummilli Lider gənclərin vətənpərvər ruhda təbiiyə edilmesinə, müasir biliklərə yiyələnməsinə böyük önem verib, gənclər üçün əlverişli şəraitin yaradılması dövlət siyasetinin prioritətindən biri olub.

Prezident Administrasiyasının rəsmisi qeyd edib ki, ulu öndər Heydər Əliyev hakimiyətə gəldikdən sonra Azərbaycan tarixində yeni və parlaq sehifə açıldı. Son 25 ilde Azərbaycan bütün sahələrdə

uğurla inkişaf edib və regionun lider dövlətinə çevrilib. Ölkəmizdə inkişafında gənclərin də rolü böyükdür. Gənclərimizin intellektual və yaradıcılıq potensialının üzə çıxarılması, aktivliyinin artırılması istiqamətində fealliyət bundan sonra da geniş şəkildə həyata keçirilecek. Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva tərefindən həyata keçirilən siyaseti nəticəsində uğur qazanan məhz gənclik olacaq.

Yusuf Məmmədəliyev vurğulayıb ki, Prezident Administrasiyasında gənclər siyaseti və idman məsələləri şöbəsinin yaradılması dövlətimizin başçısının gənclərə diqqət və qayğısının bilavasitə göstəricisidir. Biz bütün gənclər bir araya gələrək bu etimadı doğrudur. Məqsədimiz Azərbaycan gənclərini sağlam, vətənpərvər və milli dəyərlərə sadıq görəkdir. Gənclərimiz işgal altında olan torpaqlarımızın azad edilməsinə hər zaman hazır olmalıdır. Bu gün informasiya məhabəbəsində də cəmiyyətimizin feal üzvləri kimi gənclərin üzərinə böyük vəzifə düşür. Müstəqilliyinin ilk illərində Azərbaycanda gərgin ictimai-siyasi şəraitin olduğunu qeyd edən Prezident Administrasiyasının ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdürü müavini Tahir Süleymanov hemin dövrde Azərbaycanda anarxiya və xaosun, hərc-mərciliyin baş alıb getdiyini, ölkə iqtisadiyyatının tənəzzülə uğradığını, Ermənistanın Azərbaycana hərbə təcavüzünün daha da şiddetləndirini söyləyib. Prezident Administrasiyasının rəsmisi qeyd edib ki, belə bir vəziyyətdə o dövrkü hakimiyətin gənclərə məşğul olmağına vəxxti, ne həvesi, ne də səriştəsi var idi. Azərbaycanda dövlət gənclər siyaseti yalnız ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyətə qayıdışından sonra başladı. Tahir Süleymanov Ümummilli Liderin 1993-2003-cü illərde 43 dəfə gənclərə bağlı tədbirlərdə iştirak

lisin gənclər və idman komitəsinin sədri Fuad Muradov, Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin sədri Seymour Orucov, "İrəli" ictimai Birliyinin sədri Mirhəsən Seyidov və digərləri ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısındaki xidmətlərindən, xüsusilə onun gənclər siyasetinin uğurlu nəticələrindən bəhs ediblər. Qeyd olunub ki, Azərbaycanın bugünkü inkişafı və əldə etdiyi uğurlar məhz Ümummilli Liderin adı ilə bağlıdır.

AZERTAC-in saytının zəif görənlər üçün versiyası istifadəyə verilib

Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin - AZERTAC-in web-səhifəsinin zəif görənlər üçün versiyası istifadəyə verilib. Saytın bu versiyasına agentliyin əsas web-səhifəsinin (azertag.az) yuxarı sağ küçündə yerləşdirilmiş "göz" işarəsi və ya special.azertag.az ünvanı vətəsile daxil olmaq mümkündür. Agentliyin xəbərlərini bu versiyada zəif görənlər dərha rahat oxuya bilərlər. AZERTAC-in əsas saytında yayılan informasiyalar bu səhifədə de təkrarlanır. Veb-səhifənin bu versiyasının özülliyi ondan ibarətdir ki, burada şriftləri böyütmək, rəngli, ağ və qara fonlar seçmək mümkündür. Şriftlər ağ rəngdə olur. Eyni zamanda, istifadəçi "Sazlamalar" bölməsində "Arial" və "Times New Roman" şriftlərindən birini və hərflər arasındakı məsafə ilə bağlı "Standart" və "Böyük" funksiyalarını seçə bilər. Səhifədə informasiyaların axtarışı üçün bölmə da yaradılıb.

Naxçıvan təlimləri - güclü ordunun aşkar göstəricisi

İşgalçi Ermənistanın təşviş keçirməsinin bəlli səbəbləri

Güclü ordu ilə güclü dövlət anlayışı vəhdət təşkil edir. Cənubi müstəqil dövlətin nüfuzu iqtisadi, siyasi və elmi potensialı ilə yanaşı, onun malik olduğu ordusunun qüdrəti ilə də ölçülür. Azərbaycanda milli ordu quruculuğu çox çətin, mürəkkəb və ziddiyətli mərhələlərdən keçmişdir. Bu gün artıq müstəqil Azərbaycanın peşəkar hərbi kadrlardan ibarət, güclü maddi-texniki bazaya, müasir texnika və silahlara malik olan nizami ordusu vardır.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin ordu quruculuğu siyasetini uğurla həyata keçirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan Cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində milli ordumuz davamlı olaraq inkişaf edir. "Bu gün Azərbaycan Ordusu hərbi potensialına, döyüş qabiliyyətinə, təchizatına görə nəinki bölgədə, dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Əmin-nəm ki, Azərbaycan gücləndikcə, ordumuz da güclənəcək. Artıq ordumuz istənilən vəzifəni həll etməye hazırlıdır", - deyən ölkə Prezidentinin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda müasir hərbi-sənaye kompleksi yaradılmış, silahlı qüvvələrin maddi-texniki bazası müasir texnika və silahlara zənginləşdirilmiş, bu sahədə kadr hazırlığı tekmiləşdirilmişdir.

Ölkəmizdə qısa müddətə modern mü-

Azərbaycan-Türkiyə hərbi əməkdaşlığı

Azərbaycan ilə Türkiye arasında, bütün sahələrdə olduğu kimi, bu gün hərbi əməkdaşlığın yüksələn xətt üzrə inkişaf edir. Mehə bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan-Türkiyə ortaq təlimləri iki qardaş ölkə arasında hərbi əməkdaşlığı daha yüksək səviyyəyə qaldırır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Meclisinin Sədri Vəsif Talibov əsgər, zabit və tədbir iştirakçılarını Azərbaycan və Türkiye Silahlı Qüvvələrinin birgə təlimlərinin başa çatması və Azərbaycan xalqının Milli Qurtuluş Günü münasibətiblə tebrük edərək deyib: "Bu gün Milli Qurtuluşun bəhrələri özünü Azərbaycan xalqının həyatının bütün sahələrində, o cümlədən, ordu quruculuğunda da göstərir. Dövlətin müstəqilliyi onur ordusunun qüdretindən asılıdır. O ölkədə güclü ordu yaradı bilər ki, orada sabitlik və iqtisadi inkişaf olsun. Milli Qurtuluş Gündündən başlanan sabitlik və həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlar Azərbaycan Ordusunu daha da qüdretləndirmişdir".

V.Talibov onu da vurğulayıb ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev qardaş ölkə olan Türkiye ilə Azərbaycan birliliyinin strateji əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirərkən demişdir: "Bizim gücümüz bizim birliyimizdədir. Türkiyənin gücü Azərbaycanın gücü, Azərbaycanın gücü Türkiyənin gücüdür". Birgə hərbi təlim, bir daha təsdiq etdi ki, ordunun gücü yalnız silah və texniki təminatla ölçülmür. Ordunun gücü həm də onun sıralarında xidmət edən şəxsi həyətin ruh yüksəkliyi, möhkəm iradə-

dafiq sənayesinin yaradılması ordu quruculuğu istiqamətində atılan mühüm addımlar dandır. Prezident İlham Əliyevin 16 dekabr 2005-ci il tarixli Sərəncamına əsasən, Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin yaradılması ölkəmizdə güclü hərbi-sənaye kompleksinin formalaşmasında mühüm rol oynayıb. Daha

bir əlamətdar cəhət isə ondan ibarətdir ki, artıq Azərbaycanın hərbi-sənaye kompleksində istehsal olunan müxtəlif növ döyüş texnikası həm də xarici bazarlara çıxarıılır. Ölkəmizin hərbi-sənaye kompleksinə daxil olan müəssisələrdə istehsal olunan müxtəlif növ döyüş texnikası beynəlxalq sərgilərdə uğurla nümayiş etdirilir ki, bu da respublika-

mızda hazırlanmış hərbi təyinatlı məhsulların geniş rəqabət imkanlarına malik olmasına təsdiqidir. 2014-cü il sentyabrın 11-13-də isə Azərbaycan "ADEX-2014" sərgisine ev sahibliyi edib. Uğurla keçən sərgi Azərbaycanın müdafiə sənayesinin bütün dünyada artan nüfuzunun daha bir təsdiqinə çevrildi.

Naxçıvan təlimləri - güclü ordunun aşkar göstəricisi

İşgalçi Ermənistanın təşviş keçirməsinin bəlli səbəbləri

si, vətənpərvərliyi ve peşəkarlığı ilə ölçülür. Hərbi təlimlərdən çıxan nəticə budur ki, Azərbaycan və Türkiye Ordusu peşəkar olduğu qədər də vətənpərvərdir. Şəxsi heyətlərimiz ən yüksək mənəvi keyfiyyətlərə malikdirlər. Bu, bizim ən böyük nailiyyetimizdir.

Hərbi manevrlərin sayca artması işgalçi Ermənistana bir ismarıcdır

Qeyd edək ki, təlimlər iki qardaş ölkənin hökumətləri arasında imzallanmış anlaşma memorandumuna müvafiq şəkildə, qoşun növlərinin cəlb olunması ilə keçirilir. Təlimlərdə məqsəd silahlı qüvvələrin təcrübə mübadiləsi vasitəsilə qoşunların koordinasiyani inkişaf etdirmək, bir-

də sual etmək lazımdır ki, Ermənistən adında müstəqil, suveren bir dövlət varmı ki, hələ üstəlik, onu kimse gözü görməyə? Məger bu "dövlət" müqavilə ilə 2047-ci ilə kimi Rusiyaya özünü könlü icarəye verməyib ki? Ermənistən Rusyanın vassali, marioneti, ucqar quberniya-sı deyil ki? İkincisi, Ermənistən gerçəkdən də dövlət olaraq özünə etibarlı təhlükəsizlik zəmanəti isteyir, bunu Rusiyadan yox, məhz Türkiyə və Azərbaycandan almalıdır. Yolu bəlli. Bu zəmanəti Moskva heç vaxt Yerevana verməyəcək. Nəcə ki, 27 ildir vermir. Odur ki, seçimi erməni xalqı eləməlidir.

Onu da nəzərəalsaq ki, budəfəki hərbi manevrlər Türkiyədə deyil, Azərbaycanda keçirilir, təcavüzkar tərəfin təlaşı ikiqat anlaşılar. Erməni eksperti Aram Sarkisyan yazır ki, bu təlimlərin Naxçıvanda keçirilməsi Ermənistəni narahat etməyə bilməz:

gə əməliyyatları keçirmək qabiliyyətini yükseltməklə, iki ölkənin hərbi bölmələrinin qarşılıqlı fəaliyyətinə nail olmaqdır.

Ermənilərin əsas qorxduğu məsələ məhz Naxçıvanın, eyni zamanda, iqtisadi cəhətdən də daha da güclənməsi və ordu kontingentinin döyüş bacarığının mükemməl səviyyəyə çatdırılmasıdır. Həvadər dövlətlər hesabına döyüş taktikası seçən ermənilər müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaratdığı döyüşkən ordudan, təbii ki, qorxurlar. Erməni ekspertlər dəfələrlə, Azərbaycan Ordusunun Naxçıvan tətəfdən ikinci bir cəbhə aça biləcək imkanını vurğulamaqla, özlərini sığortalamağa çalışırlar. Məhz elə bu da onları qorxudan əsas narahatlılıqdır.

Göründüyü kimi, iki qardaş ölkənin təzəcə başladığı birgə təlimlər işgalçi tərəfdə az qala panik ovqat yaradıb. Bu vəziyyətin, daha dəqiqi, bölgənin sürətli hərbiləşdirilməsinin əsas bəiskarısı isə, elbəttə ki, işgalçi Ermənistəndir, az qala bütün qonşularına qarşı erazi iddiaları ilə yaşayan erməni siyasiləri və onlara dəstək verən erməni toplumudur.

Ən gülünc vəziyyət isə odur ki, erməni politoloqları belə bir fikir irəli sürürlər ki, güya Azərbaycan və Türkiyənin Ermənistən

"Çünki Naxçıvanda Türkiyənin rəsmi şəkildə hərbi bazası yoxdur. Amma hamı bilir ki, bu əraziyə hərbi planda çoxdan Türkiyə tərəfindən nəzarət edilir. Bu mənada, təzəcə başlayan birge təlimlər və bütövlükdə, Naxçıvan istiqaməti Ermənistən təhlükəsizliyi baxımından qulaqardı edilə bilməz".

Bələliklə, ermənilərin əsas qorxduğu məsələ, məhz Naxçıvanın, eyni zamanda, iqtisadi cəhətdən də daha da güclənməsi və ordu kontingentinin döyüş bacarığının mükemməl səviyyəyə çatdırılmasıdır. Həvadər dövlətlər hesabına döyüş taktikası seçən ermənilər müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaratdığı döyüşkən ordudan, təbii ki, qorxurlar. Erməni ekspertlər dəfələrlə Azərbaycan Ordusunun Naxçıvan tətəfdən ikinci bir cəbhə aça biləcək imkanını vurğulamaqla özlərini sığortalamağa çalışırlar. Məhz elə bu da onları qorxudan əsas narahatlılıqdır.

R.HÜSEYNOVA

dövlətini gözü görmür. Bu, heç də təəccüb doğurmur. Çünkü Sarkisyan kimi faşist prezidentin belə də ekspertləri olmalıdır. Bu yer-

20 iyun 2017-ci il

“Cənub-Qərb” marşrutu üzrə koordinasiya işləri “Azərbaycan Dəmir Yolları”na həvalə edilib

Bakıda “Cənub-Qərb” nəqliyyat marşrutu üzrə güzəştli tariflərin tətbiqi müzakirə edilib. AZERTAC xəbər verir ki, müzakirələr Azərbaycan, İran, Gürcüstan, Polşa və Ukrayna dəmir yolları rəhbərlərinin beştərəfli görüşündə aparılıb.

Görüşdə “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin sədri Cavid Qurbanov, İran Dəmir Yolunun baş direktoru Səid Mehəmmədzadə, “Gürcüstan Demir Yolu” SC-nin sədri Mamuka Baxtadze, “Ukrayna Dəmir Yolu” SC-nin idarə Heyətinin sədri Balçun Voytsev və Polşa Dövlət Dəmir Yolunun reisi Kışışof Maminski iştirak edib. “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin sədri Cavid Qurbanov dəmir yolunda həyata keçirilən islahatlar, beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin reallaşması və ölkənin tranzit potensialının artırılması istiqamətində görülen işlər və qarşıda duran vəzifələr haqqında ətraflı məlumat verilib. “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin sədri Cavid Qurbanov “Cənub-Qərb” nəqliyyat marşrutu barədə məlumat verərək bildirib ki, bu marşrut Hindistan-Fars Körfezi-İran-Azərbaycan-Gürcüstan-Ukrayna-Avropa istiqamətində fəaliyyət göstərir. İl ərzində bu marşrut üzrə ümumi daşımaların həcmi 72 milyon ton, Avropa-Hindistan istiqamətində isə 25 milyon ton yük təşkil edir. C.Qurbanov qeyd edib ki, “Cənub-Qərb” nəqliyyat marşrutu üzrəndə əməkdaşlıq imkanları genişləndirilsin. Eyni zamanda “Cənub-Qərb” nəqliyyat marşrutu üzrə daşınacaq yüklərə iştirakçı ölkələrin dəmir yolları arasında birgə güzəştli tariflərin tətbiq edilməsi məsələsi araşdırılın.

məntəqələr Hindistanda Mumbai, İranda Bəndər-Abbas, Azərbaycanda Astara, Gürcüstanda Poti və Batumi, Ukraynada Çernomorsk və İzov, Polşada Slavkov olacaq. Dəhlizin ümumi uzunluğu 7654 kilometrdir. Dəniz yolu ilə bu məsafə 40 güne bərabərdir, amma “Cənub-Qərb” dəhlizi vasitəsilə bu müddət 15 gün təşkil edəcək. Beştərəfli görüşdə “Cənub-Qərb” nəqliyyat marşrutu - üstünlükleri və inkişaf perspektivləri, layihənin inkişaf etdirilməsində, həmçinin, bu marşrut üzrə daşımaların həyata keçirilməsində təşkilati, texnoloji və logistik məsələlərin həllində tərəflərin atlığı addımların koordinasiyası, “Cənub-Qərb” nəqliyyat marşrutu katibliyinin və əməliyyat iş mərkəzinin yaradılması məsələləri müzakirə edilib. Müzakirələrdən sonra qərara alınıb ki, Hindistan-Fars Körfezi-İran-Azərbaycan-Gürcüstan-Ukrayna-Avropa istiqaməti üzrə daşımaların optimallaşdırılmasına və həmçinin tərəflərin tranzit potensialının artırılmasına xidmet edəcək “Cənub-Qərb” nə-

liyyat marşrutu üzərində əməkdaşlıq imkanları genişləndirilsin. Eyni zamanda “Cənub-Qərb” nəqliyyat marşrutu üzrə daşınacaq yüklərə iştirakçı ölkələrin dəmir yolları arasında birgə güzəştli tariflərin tətbiq edilməsi məsələsi araşdırılın.

Öldə olunun razılığı əsasən, “Cənub-Qərb” marşrutu üzrə Azərbaycan, Gürcüstan, İran, Ukrayna və Polşa dəmir yolları arasında koordinasiya işləri “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-yə həvalə edilib. “Cənub-Qərb” marşrutu üzrə strateji əhəmiyyətli məsələlər, həmçinin marşrutun inkişaf perspektivləri Koordinasiya Komitəsi tərəfindən həll olunacaq. Marşrut üzrə yüklerin daşınmasında mövcud olan və yaranı biləcək maneələrin aşkar edilməsi və aradan qaldırılması məqsədi, Koordinasiya Komitəsinin nəzdində Azərbaycan, Gürcüstan, İran, Ukrayna və Polşa dəmir yollarının nümayəndələrindən işçi qrupu yaradılacaq. Tədbirin sonunda müvafiq sənədlər imzalanıb.

AZAL Azərbaycan və Tailandın paytaxtları arasında birbaşa aviareys açır

Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (AZAL) oktyabrın 29-dan etibarən Bakıdan Tailandın paytaxtı Banqkok şəhərinə (Suvarnabhumi Beynelxalq Hava Limanı) müntəzəm sərnişin reyslərini həyata keçirməsinə başlayacaq. Qeyd edək ki, bu, Azərbaycanın paytaxtından Cənub-Şərqi Asiyaya ilk birbaşa müntəzəm sərnişin aviareysidir. Bu baredə “Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a məlumat verilib. Bakıdan Banqkoka aviareyslər çərşənbə axşamı və bazar günləri ekonom və “VIP-klub” sinif salonları rahat “Boeing-767” laynerləri ilə yerinə yetiriləcək. Banqkodan Bakıya aviareyslər isə bazar ertəsi və çərşənbə günləri həyata keçiriləcək. Banqkoka yeni reyslər “Azərbaycan Hava Yolları”nın digər reysləri ilə rahat calanacaq ki, bu da Britaniyanın nüfuzlu “Skytrax” agentliyinin qiymətləndirməsinə görə postsovət məkanında ən yaxşı hava limanı elan edilən Heydər Əliyev Beynelxalq Aeroportu vasitəsilə Avropa və MDB ölkələrindən transfer daşınmaları planlaşdırmağa imkanı verəcək.

Aviabiletin qiymətinə baxın (23 kiloqrama kimi) pulsuz daşınması, soyuq və isti yeməklərin tam çeşidi daxildir. Banqkok regionunun əsas turizm mərkəzlərindən bərədir. Hər il bu şəhəri dönyanın bir çox ölkələrindən, xüsusilə Qərbi Avropa və MDB ölkələrində milyonlarla turist ziyarət edir. Banqkok en tələbkar zövqləri belə təmin etməyə qadirdir: həm sirlə Şərq mədəniyyəti ilə maraqlananları, həm də əyləncə həvəskarlarını. Şəhərdə müxtəlif səviyyəli çoxlu sayıda oteller fəaliyyət göstərir, buna görə də burada ehalinin bütün təbəqələrindən olan turistlər istirahət edə bilər.

Aviabiletləri şirkətin www.azal.az saytında bronlaşdırmaq, AZAL-in kassalarında və rəsmi agentliklərində əldə etmək mümkündür. Söyügedən reyslərdə sərnişinlər AZAL Miles bonus programından istifadə edə bilərlər. AZAL Miles bonus programı haqqında ətraflı məlumat aviaşirkətin rəsmi internet saytında verilmişdir: www.miles.azal.az

Aviabiletləri şirkətin www.azal.az saytında bronlaşdırmaq, AZAL-in kassalarında və rəsmi agentliklərində əldə etmək mümkündür. Söyügedən reyslərdə sərnişinlər AZAL Miles bonus programından istifadə edə bilərlər. AZAL Miles bonus programı haqqında ətraflı məlumat aviaşirkətin rəsmi internet saytında verilmişdir: www.miles.azal.az

Aviabiletləri şirkətin www.azal.az saytında bronlaşdırmaq, AZAL Miles bonus programından istifadə edə bilərlər. AZAL Miles bonus programı haqqında ətraflı məlumat aviaşirkətin rəsmi internet saytında verilmişdir: www.miles.azal.az

Azərbaycandan zənglər üçün qısa nömrə: *8880 E-mail: callcenter@azal.az

AZAL Miles bonus programı ilə bağlı sualları ya azalmiles@azal.az email ünvanına və ya www.azal.az saytındaki əlaqə forması vasitəsilə göndərmək olar.

DSX tərəfindən qeyri-leqlə miqrasiyaya qarşı mübarizə uğurla davam etdirilir

Dövlət Sərhəd Xidməti Mətbuat Mərkəzinin verdiyi məlumatə göre, qeyri-leqlə miqrasiyaya qarşı mübarizə uğurla davam etdirilir. Belə ki, 13.06.2017-ci il tarixdə saat 23:30 radələrində Yardımlı rayonunun Alar kəndi ərazisindəki sərhəd zastavasının xidməti sahəsində Azərbaycan-İran istiqamətində dövlət sərhədini pozmağa cəhd göstərən 2 nəfər Banqladeş Xalq Respublikası vətəndaşı, 1991-ci il təvəllüdü Amin MD Tacul və 1985-ci il təvəllüdü Muhammad Bahauddin və onlara bələdçilik edən İran İslam Respublikası vətəndaşı - 1963-cü il təvəllüdü Həsənli Fateh Həmid oğlu saxlanılıb. Sərhəd pozucularının dövlət sərhədindən keçirilməsinə vasitəçilik edən Azərbaycan Respublikası vətəndaşı Yardımlı rayonu Arvana kənd sakini Setiyev Şəhriyar Əvəz oğlu hadisə yerində qaćmağa müvəffəq olsa da, davam etdirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində saxlanılıbdır. İlkin araşdırma zamanı Banqladeş Xalq Respublikası vətəndaşlarının “Odlar Yurdu” və “Qərb” universitetlərinin tələbələri olmaları müəyyənəşdirilidir.

Həmin tarixdə saat 23:50 radələrində Cəlilabad rayonunun Əsədli kənd ərazisindəki sərhəd zastavasının xidməti sahəsində İrandan Azərbaycana dövlət sərhədinin pozulması əlamətləri aşkarlanmışdır. Fakt üzrə keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində sərhəd pozucusunu qarşılıqla üçün əraziyə gəlmış Cəlilabad rayonunun Musali kənd sakinləri Gözelov Daxil və Şixəli Əhməd oğlu qardaşları, daha sonra isə sərhəd pozucusunun özü, 1980-ci il təvəllüdü Gözelova Aynur Əhməd qızı saxlanılıraq, istintaqa cəlb edilibdir. Araşdırma zamanı sərhəd pozucusunun 2007-ci ildən Türkiye'də məskunlaşması, müvafiq sənədləri olmadığından 2017-ci ilin iyun ayının əvvəllərində vətəne qayıtmak üçün Türkiye sərhədini pozaraq İrana, oradan isə Azərbaycan Respublikasına keçməsi müəyyənəşdirilidir.

Hər iki fakt üzrə cinayət işi başlanmış və əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

RƏFIQƏ

Nikaha daxil olmaq üçün son iki ildə 279 min nəfər tibbi müayinədən keçib

Məlum olduğu kimi, “Aile Məcəlləsində dəyişikliklərin edilməsi haqqında” Qanunun tətbiqi ilə əlaqədar bəzi normativ hüquqi aktların təsdiq ilə əlaqədar 2015-ci il iyunun 1-dən nikaha daxil olmaq istəyənlər tibbi müayinədən keçməlidirlər. Nazirlər Kabinetin nikaha daxil olmaq istəyənlərin tibbi müayinədən keçmə qaydalarını təsdiqləyib, müayinə olunmalı xəstəliklərin siyahısı müəyyənəşdirilib və bunun üçün səhiyyə müəssisələrində lazımi şərait yaradılıb. Tibbi müayinə və mesleketlər nikaha daxil olmaq istəyənlərin və ya onlardan birinin yaşayış yeri üzrə Səhiyyə Nazirliyinin müəyyən etdiyi dövlət və bələdiyyə səhiyyə müəssisələrində pulsuz olaraq heyata keçirilir. AZERTAC-A Səhiyyə nazirliyinin mətbuat xidmətindən xəber verilir ki, 2015-ci il iyunun 1-dən 2017-ci il mayın 31-dək ölkədə nikaha daxil olmaq üçün 279, 4 min nəfər keçib. Onların bəzilərində müxtəlif xarakterli infeksiyalar aşkar olunda, ümumilikdə müayinədən keçərək nikaha daxil olmaq istəyənlərin eksriyətinin sağlamlığı normal olub. İndiyə qədər müayinədən keçən 11,8 min nəfərdə talassemiya daşıyıcılığı, 1,1 min nəfərdə sifilis, 203 nəfərdə QİÇS virusu aşkar edilib.

Formula-1 yarışları çərçivəsində Heydər Əliyev Beynelxalq Aeroportunda yüklerin gətirilməsinə başlanılıb

Formula-1 Azərbaycan Quran-Prisi çərçivəsində Heydər Əliyev Beynelxalq Aeroportunda yüklerin gətirilməsinə başlanılıb. Heydər Əliyev Beynelxalq Aeroportunun mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilib ki, yarış bolidləri, onlara xidmət üçün və yarışların təşkil üçün lazım olan avadanlıq daxil olmaqla 600 tondan çox yük altı reyslə Monreal şəhərindən getirilib. Daha iki reys bu həftə yerine yetiriləcək. Reysləri “Silk Way Airlines”, “Cargolux”, “Qatar Cargo” və “AirBridgeCargo” yük aviaşirkətləri yerinə yetirir. Formula-1 Azərbaycan Quran-Prisinin başlanması qədər ümumilikdə 800 tondan çox yükün gətirilməsi planlaşdırılır. Qeyd edək ki, bolidlərin təkərləri daimi 20 dərəcə temperaturun saxlanıldığı xüsusi konteynerlərde daşınır. Xatırladaq ki, Azərbaycan Quran-Prisi 2017-ci il iyunun 22-dən 25-dək keçiriləcək.

Avropa Parlamenti növbəti dəfə qərəzli mövqe ortaya qoydu

Müstəqil siyaset yeridən Azərbaycana təzyiq göstərilməsi qəbuledilməz və qeyri-mümkündür

Azərbaycan demokratik prinsipləri rəhbər tutaraq, inkişaf edən hüquq dövlətidir. Ölkə konstitusiyasından irəli gələrək, ayri-ayrı qanunlarda vətəndaşların hər bir hüquq və azadlığı əksini tapıb. Hər bir mütərəqqi və demokratik ölkədə olduğu kimi, Azərbaycanda da hüquq prinsipləri ziddiyet təşkil etmir. İstər siyasi, istər iqtisadi, istərsə də sosial, idman, mədəniyyət və digər sahələrdə qazanılan nailiyyyətlər respublikamızın regional və beynəlxalq nüfuzunun artmasına, dünyada daha yaxından tanınmasına böyük töhfələr verməkdədir.

Azərbaycanın yüksəliyi, qazandığı saysız-hesabsız nailiyyyətlər, dünyadan ən dinamik inkişaf edən dövlətləri sırasına çıxmazı, müstəqil xarici siyaset yeritmesi, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilməsi, beynəlxalq tədbirlər mərkəzinə çevrilmesi, ölkədə geniş islahatların həyata keçirilməsi, qanunun alliliyinin təmin edilməsi, xalqın sosial rifahının yaxşılaşması və digər uğurlar ölkəmizin müstəqilliyinin möhkəmlənməsini istəməyen antiazərbaycançı dairələri ciddi narahat edir. Bu tendensiya, xüsusən, Avropa Parlamentinin fəaliyyətində daha yaxından hiss olunur. Bu günlərdə Avropa Parlamenti tərəfindən Əfqan Muxtarlı ilə bağlı qətnamə adlandırılın sənədin qəbul edilməsi isə bu qurumun Azərbaycana qarşı qərəzli mövqeyini növbəti dəfə ortaya qoydu.

Demokratiya, ədalet və insan hüquqlarını mühüm universal dəyərlər kimi qəbul edən Avropa Parlamenti nə Azərbaycanın 20 ildən artıq müddətdə işgal altında qalan əraziləri ilə bağlı, nə də bütün hüquqları pozulmuş 1 milyona yaxın qacqın və məcburi köçkün barədə bir dəfə də olsun beynəlxalq hüquq uyğun, ədalətli mövqe bildirməyib və bəyanat verməyib. Əvvəlki dövrlərdə də biz AP-nin Azərbaycana münasibətdə qeyri-objektiv münasibətin şahidi olmuşuq. Antiazərbaycançı şəbəkənin və erməni lobbisinin əlində oyuncaya çevrilen AP əvvəller de Azərbaycana qarşı bu səpkili "sənedlər" qəbul edib. Görünən odur ki, AP erməni lobbisinin əsirine çevrilib, onun yalan iddiaları və təhrif edilmiş məlumatları əsasında hərəket edir. Azərbaycan isə müstəqil dövlətdir və müstəqil siyaset həyata keçirir. Müstəqil siyaset yeridən bir dövlete təzyiq göstərilməsi həm qəbuledilməz, həm də qeyri-mümkündür.

Ziyafrət Əsgərov: "Uydurma faktlar əsasında hazırlanmış bu qətnamənin Azərbaycan üçün heç bir əhəmiyyəti yoxdur"

Milli Məclis Sədrinin birinci müavini Ziyafrət Əsgərov Avropa Parlamentində Azərbaycana qarşı beş bir addım atılmasının təessüf doğurduğunu və bu sənədin yoxlanılıb təsdiqlənməmiş məlumatlar, uydurma faktlar əsasında hazırlanmışını vurğulayıb: "Ermənipərəst qüvvələrin təsiri və təzyiqi altında Avropa Parlamenti kimi ciddi qurum tərəfindən beş bir hərəkətə yol verilməsi Azərbaycanda anlaşılmazlıq doğurur. Qeyd edim ki, Azərbaycan Avropa İttifaqının üzvü deyil və onun qarşısında heç bir öhdəlik daşımır və bu qətnamənin de Azərbaycan üçün heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Ümid edirəm ki, Avropa İttifaqında və Avropa Parlamentində olan sağlam qüvvələr Azərbaycana qarşı yönələn bu cür qərəzli və bədxah hərəkətlərin qarşısını alacaqlar".

Aydın Mirzəzadə: "Hesab edirəm ki, Avropa Parlamentinin özünü avropalaşmasına çox böyük ehtiyac var"

YAP Siyasi Şuranın üzvü, millət vəkili Aydın Mirzəzadə Avropa Parlamentinin yenə de Azərbaycanla bağlı öz statusuna uyğun olmayan bir qərar qəbul etdiyini deyib: "Avropa Parlamenti nedənse vaxtaşırı özünü Avropa məkanına daxil olmayan dövlətlərin prokuroru qismində aparr. Avropa Parlamenti Avropa İttifaqına daxil olan ölkələrin daxili məsələlərinə dair formalasdırılan Parlament Assambleyasıdır. Lakin bu qurum digər ölkələrlə bağlı da aşkar siyasi motivli qərarlar qəbul edir. Qəbul edilən qərarların məzmunu da bunun hüquqsunasalar tərəfindən hazırlanmadığını göstərir. Azərbaycana qarşı tələblər irəli sürürlür, ondan qeyd-şartsız müəyyən addımlar atmaq tələb olunur və s. Hesab edirəm ki, Avropa Parlamentinin özünü avropalaşmasına çox böyük ehtiyac var. Azərbaycan suveren dövlətdir və öz daxili məsələləri ilə bağlı müstəqil qərarlar qəbul edir. Verilən qərar Avropa Parlamentinin statusuna uyğun deyil və hüquqi anlayışdan uzaqdır. Görünən odur ki, Avropa Parlamentindəki müəyyən dairələr ölkəmizi özlərinin forpostuna çevirmək niyyətindən əl çəkmirlər".

Refiqə HÜSEYNOVA

Ölkəmizdə sağlamlıq-müalicə turizmi dünya standartlarına uyğun qurulub

Ölkəmizdə yüksək iqtisadi, sosial və ekoloji tələblərə cavab verən müasir turizm qeyri-neft sektorunun prioritət istiqamətlərindən birinə çevrilib. Son illər Azərbaycanda əldə olunan sosial-iqtisadi irəliləyiş bunun həllinə lazımi şərait yaradıb.

Görülen kompleks tədbirlərin nəticəsi olaraq ölkəyə gələn turistlərin sayı ilə bələd artır, ölkədə fəaliyyət göstərən turizm şirkətləri şəbəkəsi genişlənir. Statistik göstəricilər nəzər salsaq, deyə bilərik ki, 2016-cı ilin 5 ayı ərzində ölkəmizə 768 min turist səfər etmişdir, bu ilin 6 ayı ərzində 956 min turist gəlib. Bu da, öz növbəsində, 24,5 faiz artım deməkdir. Xarici turistlər ötən ilin üç ayı ərzində Azərbaycanda 40 milyon 629 min manat bank vasitəsi ilə ödəmələr etmişdilər, bu ilin eyni dövründə isə məbləğ 91 milyon 134 min manat olub. Əldə olunan göstəricilər göstərir, Azərbaycana turist axının güclənməsindən xəbər verir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində qeyd edib ki, Azərbaycan kimi beş gözəl yerlərə, təbii sərvətlərə malik olan bir ölkə mütləq turizmi inkişaf etdirməlidir: "Çünki bu, daimi gelir mənbəyidir. Təbii sərvətlər, neft, qaz - bunlar tükənən sərvətlərdir. Ancaq ölkəmizin dayanıqlı inkişafı üçün daim gelir gətirən sahələr mütləq inkişaf etməlidir. Onların içerisinde turizm xüsusi yer tutur. Biz bəzi ölkələrin gəlirlərinə fikir versək, görərik ki, ən çox gelir gətirən sahə turizmdir".

"...bu müxtəliflik artıq Azərbaycanı dünya səviyyəli turizm mərkəzinə çevirir"

Azərbaycanı dünyada turizm üçün səciyyəvi edən xüsusiyyətlərdən biri də sağlamlıq-müalicə turizminin olmasıdır. Ölkəmizdə bu sahənin bütün istiqamətlərinin inkişafı üçün lazımlı təbii şərait mövcuddur. Beşər ki, ölkədə müalicə-sağlamlıq turizminin inkişafı üçün təbii ehtiyatlar baxımından hər şey var. Azərbaycanın sağlamlıq turizmi imkanlarını tanıtmaqla, ölkəyə çox güclü turist axınına nail olmaq olar. "Şağlamlıq turizmi Azərbaycanın brendidir" kimi təqdim olunur. Dünyada analoqu olmayan Naftalanın müalicəvi nefti, Naxçıvanın duz mağaraları, Abşeron göllərinin müalicəvi palçıqları və suları, Lənkəranın, Gədəbəyin mineral suları və s. Bu sərvətlərin mövcudluğu Azərbaycanın sağlamlıq turizmini dünya məkanına çıxarmaq baxımından əhəmiyyətdir.

Statistik rəqəmlərə nəzər salsaq, görərik ki, ötən il Naftalanın dünyasının 75-dən ölkəsinən 35 mindən çox turist gəlib. İnanırıq ki, yaxın gələcəkdə daha böyük neticələr əldə ediləcək. Müasir dövrümüzde sağlamlıq turizminin inkişafı istiqamətində müüm işlər görülür. Ölkə başçısı tərəfindən təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında ixtisaslaşmış turizm sənayesinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə turizmin bu istiqamətinə xüsusi diqqət ayrılib. Ölkəmizdə mövcud olan sağlamlıq turizmi potensialını turizm məhsuluna çevrib dünyada təqdim etmək üçün tədbirlər həyata keçirilir. Ölkəmizdə sağlamlıq turizminin inkişafına ayrılan diqqətin nümunəsidir ki, "Qalaaltı" müalicəvi istirahət kompleksi Avropa Tərxiyi Termal Şəhərlər Assosiasiyasına üzv seçilib. Bundan əlavə, AHİSTA AZTA ilə birgə əməkdaşlıqla bağlı uzunmüddəti memorandumun imzalanması Azərbaycanın sağlamlıq turizmi imkanlarının tanındılmasına və bu sahədə uğurların əldə olunmasına rəvac verir.

AZƏRBAYCAN PALÇIQL VULKANLARININ VƏTƏNİDİR

Ölkəmizdə turizmin inkişafının dövlət siyasetinin prioritət istiqamətlərindən birine çevrildiyi mərhələdə Azərbaycanda palçıq vulkanı turistlər üçün cəlbəcidi məkan olaraq diqqət-dərdir. Bildiyimiz kimi, dünya təcrübəsində palçıq vulkanları yerləşən və əsrarəngiz mənzərəyə malik yerlərə turistləri cəlb etmək üçün turlar təşkil olunur, bu yerlərdə müalicə müəssisələri və kurortlar inşa edilir. Palçıq vulkanlarının diarı kimi tanınan Azərbaycan da təbiətin ona bəxş etdiyi bu imkandan lazımı səviyyədə istifadə edir. Azərbaycanın mövcud potensialı, onun palçıq vulkanı bu sahədə göriləcək işlər üçün münbit şəraiti formalşdırır. Azərbaycanın ərazisi planetimizin palçıq vulkanlarının inkişaf etdiyi unikal və klassik regionudur. Məlum olduğu kimi, Yer kürəsində olan 600-dən çox palçıq vulkanlarından 300-dən çoxu Şərqi Azərbaycanın quru hissəsində və ona birləşən Xəzərin akvatoriyasında yerləşir. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycan palçıq vulkanlarının vətəni sayılır. Vulkanların sayına, müxtəlifliyinə və aktiv fealiyyətinə görə dünyada Azərbaycan ərazisine oxşar əraziyə təsadüf edilmir. Yalnız Qobustanda 100-dən çox palçıq vulkanı var.

Palçıq vulkanları ərazilərinin böyük turizm potensialı var. Azərbaycan ərazisində bu sayda palçıq vulkanının qeydə alınması ölkəmizin böyük təbii sərvətidir. Müasir dövrümüzde dünya təcrübəsində palçıq vulkanları yerləşən, möhtəşəm və əsrarəngiz görünüşə malik ərazilərə turistləri cəlb etmək üçün turlar təşkil edilir, müalicəvi əhəmiyyətli kurortlar salınır. Bu ölkələr rekreasiya əhəmiyyəti resurslarından bacarıqla istifadə edərək, milyonlarla gelir əldə edirlər. Azərbaycanın da təbii imkanları, kurort zonası ölkənin turizm bazasına lazımı qədər gelir getirmək imkanındadır.

"Nar" "Rabitə" idman klubunu dəstəkləməyə davam edir

"Nar" özünün korporativ sosial məsuliyyət (KSM) strategiyası çərçivəsində "Rabitə" idman klubunu dəstekləməkdə davam edir. Beşər ki, operator tərəfindən bu idman klubuna dəstək layihəsinin ikinci mərhəlesi uğurla start götürüb. "Nar"-in dəstəyi ilə kimsəsiz və aztəminatlı ailələrdən olan uşaqlar "Rabitə" idman klubunda mütəmadi olaraq təşkil edilən boks təlimlərində iştirak edirlər. Genç boksçulara "Rabitə" klubunun dünya və Avropa çempionu olmuş peşəkar boksçular təlim keçirirlər. Təlimlərin keçirilməsində əsas məqsəd kimsəsiz və aztəminatlı ailələrdən olan uşaqların asude vaxtının səmərəli təşkil edilməsi və idmana olan marağın artırılmasıdır. Layihə çərçivəsində təlimlərdə iştirak edən uşaqların bir çoxu məktəblilər arasında keçirilən müxtəlif boks turnirlərində qızıl medallara sahib olublar. Artıq ikinci ildir ki, "Rabitə" idman klubunun baş sponsoru olan "Nar" bu il də genç boksçuları ən yeni idman ləvazimatları ilə təmin edib. "Nar"-in genç boksçulara dəstəyini yüksək qiymətləndirən "Rabitə" idman klubunun prezidenti Fərhad Acalov genç boksçuların gelecekdə böyük uğurlarla rəsmi təlimlərdə iştirak etməyi və idman yarışlarında uğurla yarışmaya təşvik etməyi istəyir. "Rabitə" idman klubu 30-dan çox peşəkar boksçunu özərlərindən təqdim etməyi planlaşdırır. "Nar"-in korporativ sosial məsuliyyət strategiyası çərçivəsində "Nar"-in sponsorluğu ilə həyata keçirilir. "Rabitə" idman klubu 30-dan çox peşəkar boksçunu özərlərindən təqdim etməyi planlaşdırır. "Nar"-in korporativ sosial məsuliyyət strategiyası haqqında etraflı məlumatı nar.az saytından öyrənmək olar. "Azerfon" şirkəti 21 mart 2007-ci ildə "Nar Mobile" ticarət nişanı ilə fealiyyətə başlayaraq qısa bir müddətə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birincə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zengin mədəni və tarixi əsirinin çağdaş həyatla bağlılığını rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. 2,3 milyon istifadəçi olan "Nar" hazırlıda ölkə ərazisinin 99%-ni əhət edən və 6000-dən artıq baza stansiyasından ibarət olan geniş şəbəkəsi ile abunəçilərinə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

İşgalçi Ermənistanda müharibə xofu - düşmən KİV-ləri niyə narahatdır?

Ermənilər Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin hərbi və qələbə əzmlı ritorikalarını Ermənistən rəhbərliyinin zəifliyi, keyfiyyətsiz diplomatiyası ilə də əlaqələndirirlər

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsəndlərinin Bakı səfərləri Ermənistən ictimai-siyasi cameasında yeni müzakirələrə səbəb olub.

Xüsusi, Naxçıvanda keçirilən hərbi təlimlər zamanı baş tutan səfəri qabardan erməni mətbuatı bu bərabər gen-bol yazı, açıqlama və müsahibələr verərək, işgalçılıq siyasetlərinə "müsəbat" don geyin-dirməyə cəhdlər göstərir.

"SƏS" informasiya Agentliyinin bu mövzuda apardığı araşdırmanın ardınca bəlli olub ki, artıq erməni tərəfi de Azərbaycanın səbrinin tükəndiyinin ferqinə varmağa başlayıb. Məsələn, işgalçi ölkənin aparıcı KİV-lərindən olan 1in.am saytının rus dili bölməsində (Yaziya bu linkdən baxa bilərsiniz: <http://ru.1in.am/1193351.html>) gedən və müəllifi Sarqis Artsruni olan analitik yazıda bildirilir ki, həmsəndlərin səfərləri guya "Azərbaycan tərəfinin təxribatı" nəticəsində 4 nəfər erməni hərbi qulluqçusunun öldürüləməsi gününə təsadüf edir. Halbuki təxribat, mehz Ermənistən və separatçı "DQR" silahlı birləşmələri tərəfindən töredilmişdi, özü də 4 nəfər deyil, 6 nəfər erməni hərbi qulluqçusu bu təxribat nəticəsində öldürüləmişdi. Bu baxımdan, bəri başdan nəticə çıxarmaq olar ki, ermənilər ATƏT-in Minsk Qrupunun səfəri ərefəsində təxribata əl ataraq, indi də bunu Azərbaycan Ordusunun üzərinə yixməyə cəhdlər göstərir.

Digər möqam budur ki, ermənilər təxribatlarına lazımı cavab verilecəyinə elə də inanmayıblar. Ancaq aldıqları sərt cavab sonradan onların səs-küy salmalarına səbəb olub. Məsələn, adıçəkilən müəllif yazır ki, "Bakı həmsəndlərə etdikləri səfərlərindən elə də məmənun qalmadığını, onların Azərbaycanda gözlənilmediklərini göstərmək üçün hər şey etdi və bunu global mənada sərgildi". Məhz bu fikirlər əsas götürülərək, belə nəticəyə səbəb olur: Ermənistən ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsəndlərinin regiona səfəri ərefəsində Azərbaycanın onların təxribatlarına sərt şəkildə cavab verməkdən yayınacağını planlaşdırıb. Amma bu planında yanılıb. O cümlədən, erməni mətbuatı Azərbaycanın ATƏT-in Minsk Qrupuna olan inamının azaldığını, hər an torpaqlarının azadlığı istiqamətində genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlara başlaya bilecəyini seti-raltı şəkildə vurgulayıb. Eləcə də, Naxçıvanda keçirilən nəhəng hərbi təlimləri də buraya əlavə edib.

1in.am: "Həmsəndlərin Azərbaycana səfər etdiyi ərefədə 23 minlik hərbi qulluqçu və zabit heyətinin iştirakı ilə genişmiqyaslı hərbi təlimlər keçirilir"

Erməniləri də narahat edən, mehz bu kimi faktörlərdir. Məsələn, Sarqis Artsruni əlavə edir ki, 12-16 iyun tarixlərində Naxçıvanda Azərbaycan və Türkiye hərbi birləşmələrinin birgə hərbi təlimləri keçirilib. "Bu gün isə - həmsəndlərin Azərbaycana səfər etdiyi ərefədə 23 minlik hərbi qulluqçu və zabit heyətinin iştirakı ilə genişmiqyaslı hərbi təlimlər keçirilir. Beynəlxalq KİV-lərin məlumatına görə, bu təlimlər müharibə şəraitinə maksimal dərəcədə yaxın əsulda keçirilir"-deyə yazan erməni analitiki həmsəndlərin be-le fonda Bakıya səfərlərini "formal xarakterli səfər" kimi qiymətləndirib. Əlbette ki, erməni müəllif öz erməni xisletinə sadıq qalaraq, guya Bakının beynəlxalq öhdəliklərə əməl etməməsini iddia edərək, yeni müharibəyə hazırlaşdığını iddia

edir. Əslində, müəllif də yaxşı anlayır və dərk edir ki, həqiqətən də, Azərbaycan xalqının səbəti tükənib və torpaqlarımızın hər gün işğal altında qalması nə Ermənistənə, nə də erməni xalqına yaxşı heç nə vəd etmir. Onsuzda, iqtisadiyyati çökmiş bir ölkənin daxilində cərəyan edən özbaşınlıq və anarxiya, Sarkisan iq-tidalarının xalqın qanını içməsi fakt olaraq qalmaqdır. Təbii ki, güclü və qüdrətli Azərbaycan Ordusu torpaqlarının azad edilməsi istiqamətində bütün səylərini artıracağı təqdirdə, Ermənistən buna tab gətirməyəcəyi faktdır. Ona görə də, bütün bunların baş verməməsi üçün erməni həyəsiyi və xisleti bir daha özünü göstərir. Halbuki bu gün bir milyondan çox qəçqin və məcburi köçkünlərimizin ən adı hüquqları pozulub, onlar doğma yurd-yuvalarında yaşamaqdan məhrumdur. Təkcə bu fakt Ermənistən rejiminin beynəlxalq öhdəliklərə əməl etməməsini ki-fayət qədər sübuta yetirməkdir.

Daha bir etiraf: "Ermənistən Azərbaycandan fərqli olaraq, Rusiyanın vassallığı altında qalan geridə qalmış tipik Avrasiya ölkəsidir"

Daha bir xüsusi amilə diqqət çəkərək, qeyd edə bilərik ki, erməni KİV-ləri, adıçəkilən sayda daxil olmaqla, Ermənistən diplomatik çərçivədə ududunu etiraf edirlər. Bakının mövqeyinə beynəlxalq əlemən neyə görə susqun qalmasını erməni hay-harayına xas şəkildə car çəken düşmən ölkənin mediası bu məsələdə Yerevan diplomatiyasının uğursuzluğuna işarə edirlər. "Bu, bizim ölkənin beynəlxalq avtoritetinin olmamasından irəli gələn bir haldır"-deyə Sarqis Artsruni öz təhlilində etiraf etmək məcburiyyətində qalır. Əlbette ki, 1in.am saytının analitiki onu da etiraf edir ki, beynəlxalq ictimaiyyət ya münaqişə tərəflərinin paritetlərinə riyat edirlər, ya da daha demokratik model təqdim edən tərəfi dəstekləyirler. Düzdür, Sarqis Artsruni burada Azərbaycanın demokratik dəyərləri barede, bilavasite heç nə yazmır və bu da anlaşılandır ki, o, düşməndir. Ancaq öz sözleri ilə sübut edir ki, vətəndaşı olduğu ölkə - Ermənistən Azərbaycandan fərqli olaraq, Rusiyanın vassallığı altında qalan geridə qalmış tipik Avrasiya ölkəsidir.

Son nəticə: "Nəhəng günah tez-tez Moskvanın təxribatlarına uyan Ermənistən diplomatiyasındadır"

Beləliklə, erməni müəllifin fikirləri bele nəticələnir ki, Bakı hər an torpaqları azad etmək istiqamətində əməli tədbirlərə əl atə bilər və bu, yeni müharibə riskini artırır. Başlıca səbəb isə Ermənistən hakimiyətinin uğursuz diplomatiyasıdır. SITAT: "Nəhəng günah tez-tez Mokvanın təxribatlarına uyan Ermənistən diplomatiyasındadır. Belə ki, Ermənistən beynəlxalq formatda qəbul edilməyən - Rusiya-Azərbaycan-Ermənistən formatında danışqlara gedib".

Yeri gəlmişkən, Sarqis Artsruni Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin herbi və qələbə əzmlı ritorikalarını Ermənistən rehbərliyinin zəifliyi, keyfiyyətsiz diplomatiyası ilə də əlaqələndirərək, etiraf etmək məcburiyyətine qalib ki, onlar (ermənilər-R.N.) səbəbləri özlərində axtarmalıdır...

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Erməni lobbisinin ənənəvi maşası: Avropa Parlamenti

Antiazərbaycançı mövqeyi ilə tanınan bu qurum növbəti dəfə ölkəmizə qarşı qərəzli mövqe tutdu

Məlum olduğu kimi, IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarından sonra dünyada diqqət mərkəzində olan Azərbaycana qarşı xarici qüvvələr tərəfindən yenidən hücumlar başlayıb. Bu dəfə də antiazərbaycançı şəbəkənin maşası olan Avropa Parlamenti əsas rol alıb.

Bir neçə gün əvvəl həbs olunan Əfqan Muxtarlarının sərhədi qanunsuz keçməye, gömrük baxışından kənar pul vəsaitlərini sərhəddən qeyri-qanuni surətdə keçirməyə cəhd etməsi, hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşlarına təbe olmaması barədə rəsmi məlumat yayılıb. İştintaq isə işe yeni başlayıb və hadisənin təfərrüatları, hələlik, tam təsbit olunmayıb.

Buna baxmayaraq, ölkəmizə qarşı hər zaman qərəzli yanaşma nümayiş etdirən qüvvələr dərhal hadisəni siyasişdirməyə çalışıb və Ə.Muxtarlarının guya jurnalist fəaliyyəti ilə bağlı, həbs olunması haqqında əsassız şayiələr yayaqla, məsələnin Avropa Parlamentinin iclasında müzakirəyə çıxarılmasına nail olublar. Belə ki, 2017-ci il iyunun 15-də Avropa Parlamenti tərəfindən Ə.Muxtarlı ile bağlı qətnamə qəbul edildi. Təessüfləndirci hal ondan ibaretdir ki, bəzi avropalı deputatlar regionda mövcud geosiyasi durumu nəzəre alınmadan, baş vermiş adı bir kriminal hadisədən siyasi məqsədlər üçün istifadə edilməsi cəhdərini anlamadan bu müzakirələrdə iştirak edib və təklif olunan qətnaməni dəstəkləyiblər. Bu qətnamədə baş vermiş hadisənin ciddi şəkildə araşdırılmasına və qanunauyğun addımlar atılmasına çağırışla yanaşı, Ə.Muxtarlarının dərhal və qeyd-şərtsiz həbsdən azad olunması tələb olunur ki, bu da qanunvericiliyə zidd tələbdir.

Əlbəttə, ele bu başdan demək olar ki, cəmi 20 dəqiqəyə yaxın davam edən müzakirələr nəticəsində qəbul edilmiş bu qərəzli və uydurma xarakterli sənəd heç bir hüquqi qüvvəyə malik deyil. Çünkü ölkəmizin sərhədindən qanunsuz keçənlərin həbisi ilə bağlı informasiyaları tez-tez eşidirik. Bu cür hallar, mütəmadi olaraq, baş versə də, nədənse Ə.Muxtarlarının saxlanılması və məhkəmənin qərarı ilə barəsində həbs qətimkən tədbirinin seçilməsi müəyyən dairələr tərəfindən siyasişdirlər. Görünür, ele Ə.Muxtarlı da antiazərbaycançı şəbəkənin "piyadalarından" biri olduğu üçün, Avropa Parlamenti seviyyəsində, Azərbaycana qarşı qərəzli mövqe nümayiş etdirilir.

Bu, ele həmin Avropa Parlamenti dərhal və illerdə fəaliyyətini Azərbaycanda nəyisə axtarmağa həsr edib. Antiazərbaycançı şəbəkənin, erməni lobbisinin ələtinə çevrilən bu qurum sanki hər addımda ölkəmizə qara yaxmağa fırsatlıdır. Bu qurumda antiazərbaycançı şəbəkəyə və erməni lobbisinin maraqlarına xidmet edən, qərəzli mövqeyi ilə seçilən deputatlar, mütəmadi olaraq, Azərbaycanla bağlı məsələləri məqsədli şəkildə müzakirəyə çıxırlar, reallığı eks etdirməyən fikirlər səsləndirir, bir neçə nəfərin səsverməsi ilə, bütövlükde, AP adından sənəd qəbul edirlər. Azərbaycan hər zaman münasibətləri sivil çərçivədə qurmaq istəsə də, AP bu əməkdaşlığın sağlamlaşdırılmasına məqsədli şəkildə maneəçilik tərəfdib, ermənipərəst təessübünü gizlətməyərək, Azərbaycana qarşı Ermənistən rəsmi mövqeyindən fərqlənməyən münasibət sərgileyib. Bir sözə, "erməni soyqırımı"ni tanımaqla kifayətlənməyərək, azad KİV-in fealiyyətinin qadağan edildiyi, müxalifət təmsilçilərinin güllələndiyi, həbəsə atıldığı, siyasi məhbuslarının sayının yüzlərə olduğu Ermənistəni himayəsinə görə AP Azərbaycana qarşı açıq qərez və bəhətan kampaniyası yürüdüb.

Ə.Muxtarlı ilə bağlı qətnamənin qəbulu AP-nin Azərbaycana qarşı qərəzli fəaliyyətini təsqileyən növbəti addım oldu. Sual oluna biler ki, Avropada sərhədlərin qanunsuz keçilməsi qanun pozuntusu deyilmə? Hansı miqrant sərhədi maneəsiz keçib, Avropa ölkələrinin birində rahat yaşaya bilər? Əlbəttə, heç biri. Belə olan halda, AP-nin sərhəd pozuntusunu siyasişdirməsi hansı mentiqə sığır? Diger tərəfdən, bu adamın jurnalist kimi fəaliyyəti olmayıb. Olsa belə, bu, ona sərhədi qanunsuz keçmə səlahiyyəti vermir. Jurnalist də, hamı kimi, qanun qarşısında məsuliyyət daşıyır.

Bir dəhə bildirək ki, AP-nin Azərbaycanla bağlı qəbul etdiyi qətnamələr heç bir hüquqi qüvvəyə malik deyil. Antiazərbaycançı şəbəkə bununla Azərbaycana təzyiq etməyi, ölkəmizi beynəlxalq səviyyədə nüfuzdan salmağı düşünsə də, əslində, tam əksi baş verib. Reallıq ondan ibaretdir ki, bu cür qətnamələrlə Azərbaycana təzyiq etmek mümkün deyil. Çünkü illərdir ki, belə qətnamələr qəbul edilsə də, Azərbaycan dövləti öz milli maraq və mənafelərinə uyğun müstəqil siyasetini həyata keçirib. Heç bir qüvvə və təzyiq Azərbaycanı öz yoldundan döndərə bilmez. Antiazərbaycançı dairələrin cəhdinə baxmayaraq, bu illər ərzində Azərbaycan dünya birliyindəki yerini və mövqelərini möhkəmləndirib, beynəlxalq nüfuzunu dəha da artırıb. Bununla da, ölkəmizə qarşı həyata keçirilən bütün məkrlə planlar və qarayaxmalar iflasa uğrayıb.

Bir sözə, Avropa Parlamenti kimi ciddi qurum tərəfindən belə bir hərəkətə yol verilməsi Azərbaycanda anlaşılmazlıq doğurur. 2016-ci ilin sentyabr ayından Azərbaycanın "Avronest"de fealiyyətinin bərpa olunduğu və Azərbaycan Milli Məclisi ilə Avropa Parlamenti arasında əlaqələrin yüksələn xətt üzrə inkişaf etdiyi bir dövrə bu cür qətnamənin qəbul edilməsi ikiterəflı münasibətlərə xələl getirməyə bilmez. Azərbaycan Avropa İttifaqının üzvü deyil və onun qarşısında heç bir öhdəlik daşımir. Avropa Parlamentinin qətnaməsi Azərbaycan üçün heç bir əhəmiyyət kəsb etmir. Düşünürük ki, Avropa İttifaqında və Avropa Parlamentində olan sağlam qüvvələr Azərbaycana qarşı yönələn bu cür qərəzli və bədxah hərəkətlərin qarşısını alacaqlar. Ele qətnamənin qəbul edilməsinin təxire salınması ilə bağlı keçirilmiş səsvermədə səsler arası fərqli az olması Avropa Parlamentində Azərbaycanla əlaqələrə əhəmiyyət verən kifayət qədər deputatın olduğunu təsdiqləyir. Belə ki, sözügedən sənədin təxire salınması təklifinə 272 deputat dəstək verib və 27 nəfər bitərəf qalıb.

"Səs" Analitik Qrupu

Azərbaycanda demokratiya insanların hüquq və azadlıqlarının etibarlı zəmanətçisidir

Məlum olduğu kimi, "demokratiya"nın qədim mənəsi "xalq hakimiyəti" deməkdir. Demokratiyanın müasir tərəflərinin hamısı formaca müxtəlif olsa da, məzmun və mahiyyətə qədim mənasını verir, insanın hüquq və azadlıqlarının təmin olunması ilə six əlaqədardır:

- Demokratiya forma və məzmunca xalqın hakimiyətidir və hakimiyətlə olan münasibətlərin məğzididir;
- Hakimiyətin xalq ruhunda formalasdırılması prosesidir;
- Bütün siyasi münasibətlərin formalasdılması üçün universal fenomenidir;
- Xalqın özünü siyasi baxımdan dərk etməsidir;
- Xalqın mədəni (yaradıcı və quruculuq) ezmənin əsasıdır;
- Xalqa dövlət arasındakı münasibətlərin ümumi əsasını formalasdıran meyərdir;
- Siyasi təşkilatlanma dəyəridir;
- Normayaradıcı meyərdir;
- Norma tətbiqedici prosesidir;
- İdarəcilik və nəzarətçilik formasıdır;
- Dövlətlə xalqı bir-birinə bağlayan və mədəni vəhdət təşkil edən prosesidir;
- Siyasi sistem və mexanizm yaradan vasitədir;
- Siyasi düşüncə, siyasi və hüquqi status kriteriyasıdır;
- Dövlət-fərd, fərd-dövlət bağlılığı və harmonik vəhdət kriteriyasıdır; fərdin hüquq və siyaset, elece də, mədəniyyət kriteriyasıdır; demokratiya mədəni akt olaraq dövlət və cəmiyyəti, hakimiyəti yaratmaq və hakimiyətdə təmsil olunmaq üçün haqlar müəyyən edir.

Demokratiya siyasi qurumların bütün formaları ilə müqayisədə üstünlüyə malik olan bir fenomendir. Qərb mədəniyyətçisi Robert Dahl demokratiyanın, bilavasitə insan hüquq və azadlıqları ilə bağlı olduğunu göstərir: "Demokratiya öz vətəndaşları üçün qeyri-demokratik sistemlərin vermədiyi və heç vaxt verə bilməyəcəyi hüquq və azadlıqlara zəmanət verir. Demokratiya öz vətəndaşları üçün digər istenilən siyasi sisteme verə biləcəyindən daha geniş dairəde şəxsi azadlıqları təmin edir. Demokratiya insanlara öz təməl mənafələrini müdafiə etmək imkanı verir. Yalnız demokratik hökumət şəxsiyyətə öz müqəddərətini təyin etməsi, yəni onun özünün seçdiyi qanunlar üzrə yaşaması üçün maksimum şərait yaradır. Yalnız demokratik hökumət mənəvi məsuliyyətin üzə çıxmazı üçün maksimum imkanlar açır. Demokratiya insanın inkişafını digər istenilən sistemdən daha çox həvəslen-

dir. Yalnız demokratik hökumət siyasi bərabərliyin nisbətən yüksək səviyyəsini təmin etməyə qabildir. Müasir nümayəndəli demokratiyalar bir-birləri ilə müharibə etmirler. Demokratik ölkələr qeyri-demokratik bəlkələrlə müqayisədə firəvanlıqda daha çox meyllidir. Bütün bu üstünlükleri nəzərə almaqla, insanların çoxu üçün demokratiya onun alternativi olan istenilən siyasi sistemlə müqayisədə daha münasib variantdır".

Dünyanın demokratik ölkələri arasında ən önemli yer tutan Azərbaycan Respublikası insan hüquq və azadlıqlarının müdafiə olunduğu ən demokratik-hüquqi və azad ölkədir.

Burada Azərbaycanın bütün vətəndaşları, həqiqi mənəda, hüquq bərabərliyi, etik və dini bərabərlik şəraitində yaşayırlar. Azərbaycanda insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunmasının və demokratik cəmiyyət quruculuğunun banisi Ulu Öndər Heydər Əliyev demişdir: "Respublikamızda hüquqi dövlət qurulması, demokratik, sivilizasiyalı cəmiyyət yaradılması, insan azadlığının, söz, vicdan azadlığının, müasir plüralizmin təmin edilməsi, çoxpartiyalı sistemin bərqərar olması bizim əvvəldən qəbul etdiyimiz prinsip-

mokratiya insanların şüurunda dəyişiklik deməkdir. Bu dəyişiklik heç bir inqilabla olmur, təkamül yolu ilə tədricən gedir".

Azərbaycanda demokratiyanın, bütövlük, ictimai-siyasi tərəqqi kontekstində həyata keçirilməsi zərurətini döñə-döñə qeyd edən Heydər Əliyev bir dəfə xarici "məsləhətçilərə" "demokratiya alma deyil ki, onuazardan almaq olsun" - dedi. Lakin həqiqətən, demokratiyanıazardan almaq istəyənlər də var. Bu gün onu xaricdən iddal etmək isteyənlər, inkişaf etmiş ölkələrdəki hazır demokratiya modellərini (bir çox "xarici müəllimlərimiz" onu hədiyyə etməyə də hazırlırlar; əslində, bu modellərin bize neyin bahasına satıldığını ancaq dərindən düşünənlər dərk edə bilərlər) Azərbaycana köçürmək isteyənlər də, Azərbaycanda "dibək demokratiyası" yaratmağa çalışanlar da az dəyil.

AMEA-nın müxbir üzvü C.Xəliyev yazır: "Ulu Öndər Heydər Əliyev, məhz ona görə yaradıcı dövlət başçısıdır ki, O, hətta ən mükəmməl demokratiya modellərinin belə qondarma transplantasiyasını inkar edərək, Azərbaycanın milli mentalitetinə və dövlətçilik ənənələrinə söykənən canlı demokratik rejim qurmaq yolu seç-

Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanda demokratiyanın birdən-birə inqilabi yolla formalasdılması və inkişafının əleyhinə olub, bu sahədə təkamül yoluna üstünlük verirdi: "Bəziləri belə hesab edirlər ki, Azərbaycanda demokratiya Böyük Britaniyada, Fransada, yaxud ABŞ-dakı kimi olsun. Biz bu səviyyəyə çatmağa çalışırıq. Demokratiyanı bir-iki gündə əldə etmək mümkün deyil. Demokratiya insanların şüurunda dəyişiklik deməkdir. Bu dəyişiklik heç bir inqilabla olmur, təkamül yolu ilə tədricən gedir".

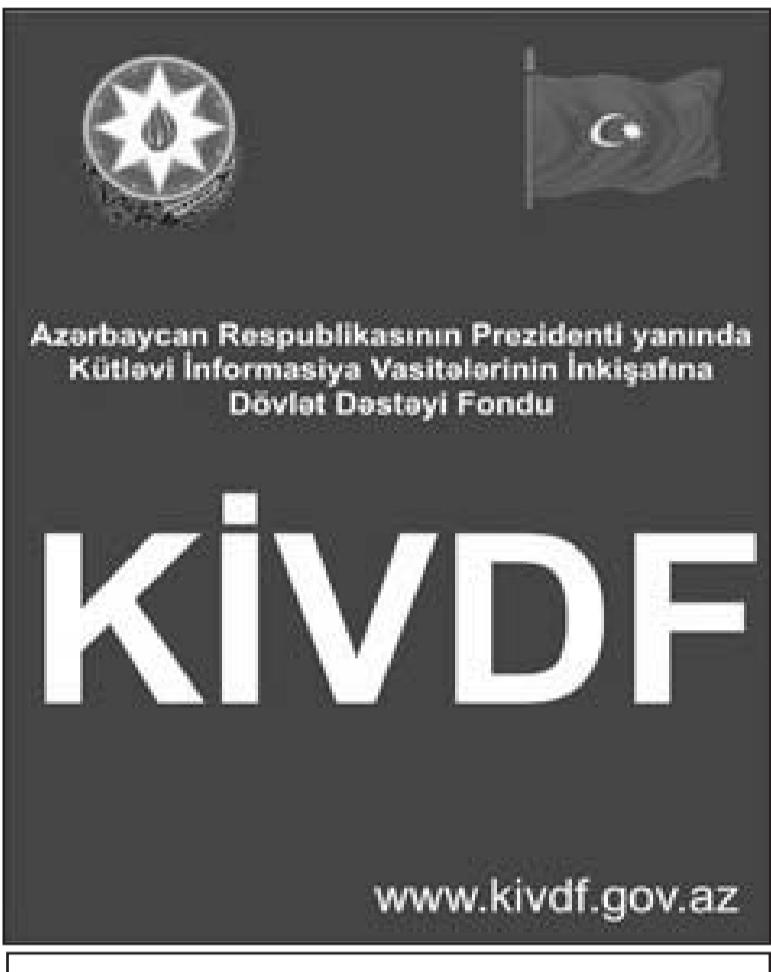
lərdir".

Ulu Öndər Heydər Əliyev demokratik cəmiyyətdə insanların hüquq və azadlıqlarının pozulmasına qəti əleyhdər kimi göstirirdi: "Hər bir fərdin hüququnu qorunmalı və təmin olunmalıdır, əgər insanların hüquq kütəvi surətdə pozulsalar, hüquqları tapdalanırsa, bu məsələ daha çox diqqəti cəlb etməlidir və buna münasibət də daha üstün xarakter daşımaldır".

Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanda demokratiyanın birdən-birə inqilabi yolla formalasdılması və inkişafının əleyhinə olub, bu sahədə təkamül yolu ilə təmən olunmalıdır, əgər insanların hüquq kütəvi surətdə pozulsalar, hüquqları tapdalanırsa, bu məsələ daha çox diqqəti cəlb etməlidir və buna münasibət də daha üstün xarakter daşımaldır".

Demokratikləşmə prosesi ilə yanaşı, siyasi şüurun və siyasi mübarizə mədəniyyətinin də paralel surətdə inkişafı lazımdır. Birinci ikincini qabaqladıqca, siyasi şüurluluq siyasi aktivlikdən geri qaldıqa, anarxiya meyilləri əsl demokratiya meyillərini üstələyir. Son illərdə dövlət quruculuğunda demokratik prinsiplərin tədricən təmin olunması ilə yanaşı, ölkədə siyasi biliyin və siyasi mədəniyyətin inkişafı istiqamətində çox ardıcıl və məqsədyönlü iş aparılır".

Azərbaycanda demokratik cəmiyyət quruculuğu kontekstində vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müharibə əsasında Azərbaycan dövləti bu sahədə müəyyən istiqamətlərdə mübarizələr həyata keçirilir. Millət vəkili, siyasi elmlər doktoru, professor Hikmət Babaoglu Azərbaycan dövlətinin həya-

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütəvi İnformasiya Vəsitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

masına yönəlməsi;

- insan-vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi sahəsində icraedici, qanunverici və məhkəmə hakimiyətlərinin fəaliyyətinin istiqamətləndirilməsi və əlaqələndirilməsi, bu sahədə beynəlxalq təşkilatlar qarşısında götürülmüş öhdəliklərin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsi;

- insan-vətəndaş hüquqlarının müdafiəsi və təmin edilməsi sahəsində qeyri-hökumət təşkilatları və ictimai birliklər şəbəkəsinin formalasdırılması və fəaliyyəti üçün əlverişli şəraitin yaradılması;

- vətəndaşların öz hüquq və vəziyətlərinin başa düşməsinə kömək etmək məqsədilə hüquqi maarifləndirmə proqramlarının həyata keçirilməsi və s.".

Beləliklə, əsası Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan insan hüquq və azadlıqlarının demokratik cəmiyyət şəraitində müdafiə olunma siyaseti Onun layiqli siyasi varisi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Ölkəmizdə yaradılmış siyasi sabitlik şəraitində İlham Əliyevin prezidentliyi dövründə demokratiyanın yüksək vüsetlə inkişafı, o cümlədən, insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunması istiqamətində mühüm işlər görülmüşdür ki, bu da Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq aləmdə imicinin artmasına səbəb olmuşdur.

**Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru**

SİYASI RAKURS

AXCP-GAP qarşidurmasına start verilib

*Yaxud 15 gənc Əli Kərimlinin təsirindən çıxaraq,
Rəsul Quliyevin təsiri altına necə düşdü?*

Son günlər dağıdı-
ci müxalifət daxi-
lində baş verən
hadisələrdə müəyyən
durğunluqlar yaşansa-
da, ara-sıra qarşılıqlı it-
tihamlar və didişmələr
gündəmə çıxmada da-
vam edir. Belə ki, bu
dəfə Azərbaycan Xalq Cəbhəsi
Partiyasının sədri Əli Kərimlinin
etibar etdiyi 15 nəfər gənc iste-
fa verərək, Rəsul Quliyevin lide-
ri, Ağasif Şakiroğlunun isə
sədri olduğu "Gələcək Azə-
baycan Partiyası"na qoşulduq-
larını bəyan ediblər. Buna sə-
beb isə AXCP sədrinin partiya
daxilində saxladığı avtoritar
mühit və üzvlərinə göstərdiyi
etinəsizliyidir.

**İstefa verənlər
sonradan Əli Kərimliyə
qarşı təbliğat
aparmağın vacibliyi ba-
rədə çağırışlar
ediblər**

İstefa verən hər bir gənc sosial şe-
bəkədə paylaşıqları statuslarında
AXCP-ni tərk etmələrinin səbəblərini
açıq şəkildə göstərməkə yanaşı, digər
cəbhəçi fealları da onlara qoşulmağa
səsləyərək, düşərgədə əsas olaraq,
məhz Ə.Kərimliyə qarşı mübarəzə apar-
mağın vacibliyi etrafında təbliğat apa-
ribərlər.

Buna misal kimi, ilk istefa verən
cəbhəçi - partiyasının Nərimanov rayon

şöbəsinin feali Aslan Həmidilinin fikir-
lərini göstərmək olar. "Bu gündən
etibarən AXCP -
dən çıxıram" -deyə
fikirlərini "facebo-
ok"da yazan A.Hə-
midli daha sonra
qeyd edib ki, partiya ile əlaqələrini da-
yandırır. "Mübarizəni "Gələcək Azə-
baycan Partiyası"nda davam etdirə-
cəm" -deyə yanan Həmidilinin ardınca,
artıq Ə.Kərimlinin partiyasına üzv ol-
maq üçün əriyə ilə müraciət edən daha
iki gənc - Məhəbbət Məmmədzadə və
Arzuman Nəbiyev də dərhal öz müraci-
ətlərini geri götürərək, R.Quliyevin lide-
ri olduğu "GAP"-a üzvlük üçün müraci-
ət ediblər. Maraqlı da budur ki, onla-
rin müraciətlərinə dərhal baxılıb və hə-
ikisi "GAP" sıralarına qəbul olunublar.
Onu da qeyd edək ki, AXCP-nin Binə-
qədi şöbəsinin üzvü Adəm İbrahim de-
eyni addımı ataraq, "GAP"-a qoşuldu-
ğunu bildirir.

**Daha bir səbəb
Elçibəyin adı ilə
bağlıdır**

Maraqlı məqamlardan daha biri,
AXCP-nin yaradıcısı mərhum Əbülfəz
Elçibəyin adı ilə bağlıdır. Çünkü kimse-
yə sərənət deyil ki, məhz Ə.Kərimli başda
olmaqla, bu gün onun ətrafında olan
müavinləri, eləcə də, digər funksioner-
lər özlərini "Kərimovçu" kimi deyil, "elçibəyçi"
kimi təqdim edirlər. Bu amil isə
Elçibəyə hələ sağılığı dönenlərindən
antipatiya hissələri göstərən, ona qarşı ən
alçaq münasibətlərdə bulunan Ə.Kə-

rimlinin xoşuna getməyib. Ona görə də,
partiyadaxili avtoritar üsul-idarəçilik, o
cümldən, Kərimlinin şəxsi mövqeyinə
əks olaraq, istefa verən gənclərin sosial
şəbəkədəki stəfa statuslarının altındakı
şərhələrdən aydın olur ki, onlar
AXCP-ni tərk etmələrinə səbəb kimi ən
çox partiyada "elçibəyçi" gənclərin si-
xışdırılmasını vurğulayırlar.

Yeri gəlməşkən, "GAP" sədri
A.Şakiroğlunun sədri olduğu partiyanın
birdən-birə bu qədər "siyasi populyarlıq"
tapması da maraq doğuran məsələ
kimi qabardılmaqdadır. Çünkü "GAP"-in
maliyyə mənbəsinin məhz R.Quliyev
olması kimsəyə sərənət deyil. O da sərənət
ki, AXCP-dən istefa verən gənclər
"GAP"-da Elçibəy ideologiyasının
davam etdirilməməsini gözəl bilirlər. Sa-
dəcə, getmeləri, yəni Ə.Kərimlidən
canlarını qurtarmaları üçün bir bəhanə
lazım idi və bu məsələdə maliyyə faktoru
da özünü göstərib. Necə deyərlər,
R.Quliyev pul kissəsinin ağzını açıb.
Əbəs yere deyil ki, "GAP" sədri met-
buata açıqlamasında son zamanlar
cəbhəçi gənclərin rəhbərlik etdiyi quruma
üzv üçün müraciətlərinin sayının
çoxaldığını qeyd edərək, digər müxalifət
partiyalarından da bu tipli istefələrin
davamlı olacağını əminliklə vurğulayıb.
Neticədə, biz yaxın zamanlarda düşərgədə
ciddi qarşidurmanın şahidi olmaq
ərəfəsindəyik desək, heç de yanılmarıq.
Xüsusiye, AXCP-GAP qarşidurması
birincinin sədri Ə.Kərimliyə 2018-ci il
president seçkiləri ərəfəsində ciddi,
hətta qurşaqlı zərəbə, daha dəqiqi isə,
R.Quliyevin Ə.Kərimliyə qarşı revansı
kimi de qiymətləndirilə bilər.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

İstefalar AXCP-ni bitirəcək

*Mais Səfərli: "AXCP və Müsavat kimi partiyalar xarici fondlardan, ayrı-ayrı maraqlı
dairələrdən, demək olar ki, hər ay külli miqdarda maliyyə yardımları alırlar"*

Məlum olduğu kimi, dağı-
dıcı müxalifət düşərgə-
sində təmsil olunan si-
yasi partiyaların əksəriyyəti
maliyyə hesabatı verməkdən
imtina edirlər. Hesabat verənlər
isə, sadəcə, əməliyyat apar-
madığını qeyd edirlər.

Təbii ki, bu, qanunsuzluqdur. Bile-
rəkdən "Siyasi partiyalar haqqında"
qanunun teleblərini pozmaq deməkdir.
Çünkü heç kəsa sərənət deyil ki, AXCP və
Müsavat kimi partiyalar xarici fondlar-
dan, ayrı-ayrı maraqlı dairələrdən, de-
mek olar ki, hər ay külli miqdarda maliyyə
yardımları alırlar. "Yurdəş" parti-
yasının sədri Mais Səfərli "Səs" qəzeti-
nə açıqlamasında bildirdi ki, partiyalar
hakimiyətə gəlməyə iddiyi olan siyasi
təşkilatlar olduqlarından, fəalliyətlə-
ri də şəffaf olmalıdır: "O cümlədən də,
maliyyə şəffaflığı onların fəaliyyətində
olmalıdır. Yeni bütün partiyalar kimi,
müxalifət düşərgəsini təmsil edən par-
tiyalar da, maliyyə hesabı verməlidir-
lər. Deməli, o qanunu yerinə yetirmə-
yenlər özlərini qanundankənar elan
edirlər. Müxalifətlər özünü nə hesab

edirlər: dağlara çəkilmiş partizanları?
Bir sözə, maliyyə hesabatı verməkdən
imtina edən həmin partiyalar böyük
qanun pozuntusuna yol verirlər. Çünkü
"Siyasi partiyalar haqqında" göstərildi-
yi kimi, fəaliyyətlərini şəffaf qurmaları
ve qanunda nəzərdə tutulduğu kimi,
maliyyə hesabatı verməlidirlər". "AXCP və
Müsavat kimi partiyaların xaricdən
maliyyə yardımını aldıqları faktlarla
sübuta yetirilir. Amma maraqlıdır ki,
onlar maliyyə hesabatı verəndə, hesa-
batlarına sıfır yazırlar. Bununla bağlı
ne deyə bilərsiniz" suallına cavab ola-
raq, M.Səfərli bildirdi ki, əger doğrudan
da, müxalifət partiyaları maliyyə
hesabatı verəndə, hesabatlarında sıfır
göstərirlerse, əslində, gerçəklilikdə bun-
ların maliyyələri varsa, onda hüquq-
mühafizə orqanları bu məsələ ilə bağlı
çox ciddi şəkildə məşğul olmalıdırlar
ki, qanun pozuntusu baş vermesin:
"Ümumiyyətə, müxalifət düşərgəsini
təmsil edən şəxslərin xaricdən maliyyə
yardımları almaları heç də onlara baş-
calığı gətirməyəcəkdir. Onsuz da müxalif
qüvvələrin xalqın və cəmiyyətin
gözündə nə isə bir dəyerləri yoxdur.
Onların xaricdən maliyyə yardımını al-

Xədicə salam
vermir, İlqar
tort yeyir

SAMİR

Qondarma "hüquq müdafiəçisi"
Xədicə İsmayılin nə qədər
aşağı zəkalının birisi olduğunu
sübut etmək üçün dəlil-sübəta ehtiyac
yoxdur. Hələ bir neçə il bundan
öncə, onun qadın alveri ilə məşğul
oldığını yazanda, daş atıb baş yar-
dılar, Qərbin bütün təxribatçı dairələ-
ri bu qadını (?) müdafiə etməyə baş-
ladılar. Deyəndə ki, Xədicə üçün heç
bir dəyər yoxdur, bu adamın (?) daha
itirməyə də bir şeyi qalmayıb, bütün
fəaliyyətini antiazərbaycançılıq üzə-
rində qurub, inanmırlar.

Axır ki, Xədicə özünün nə qədər cilizin biri olduğunu etiraf etdi. Özü yazar, deyir ki, kafede Xəzər TV-nin müxbiri mənə salam verdi, man da onun salamını almadım. Sonra da özünü "vicdanlı adam" adlandırdı. Əvvəla, ondan başlayaqla ki, siyasi baxışları səninkindən fərqli olan bir jurnalist salam verirse, niyə almırısan? Hami sənin kimi ABŞ-in quluna çevriləməli, dövlətinə xəyanətməli? Kim sənin kimi düşünmürsə, salama la-
yiq deyilmə? O ki qaldı özüne "vicdanlı adam" de-
məyinə, sən vicdanını qadın alveri ilə məşğul
olan bacını müdafiə eləyəndə, bir dəfə itirmisən.
Sonra Qərbin xüsusi xidmət orqanları sənin ca-
sus olduğunu bəyan edəndə, sən də bunu cani-
dildən təsdiqləyəndə, növbəti dəfə vicdanının da-
lına bir təpik vurub, qırğın atmışan. Sən təkə
vicdanını deyil, əlaqəni da itirmisən. Vallah, sən-
də olan sıfat məndə olsayıdı, indi Yupiterdə özü-
mə 5-6 market açmışdım. Bağçanı söküdürüb, özü-
ne tikdiriyin villadan 2-3-nü də mən Ayın ortasında
tikdirirdim. Dostumuz, tanınmış ekspert Sahib
Məmmədov Xədicənin jurnalistin salamını alma-
masına çox yaxşı reaksiya verib, onu eməlli-başlı
lağla qoyub.

Yeri düşmüşkən, Xədicə ilə Qəniməz Zahidin hoqqalarından maraqlı bir epizod danışım. Qəni-
metin gecə-gündüz sərənət olduğunu, bütün günü
içdiyini də hamı bilir. O vaxt Azərbaycanda olan-
da isteyib ki, yeyib-ıçsın. Bunun üçün də 50 dol-
lar pul axtarırmış. Xədicənin məsləhəti ilə gedir
Müsavatın o vaxtı başqanı İsa Qəmberin yani-
na. Qənimət guya özünü sindirəməyib.
Deyib ki, ay İsa bəy, qəzetimizin çap xərci var,
2 min dollar pul lazımdır, uzağı 2-3 günə qaytar-
cam. İsa da çıxarıb 2 min dollar pul verib. Qəni-
met gedib nəyi var içir və düz 50 dollar xərcləyir.
Sonra da 1950 manatı götürüb gəlir İsanın yani-
na. Pulu qaytarıb, İsa da 50 dolları istəməyib. Ya-
dınızdadırsa, bu adamlar ötən əsrin 90-cı illərində
də özlərini necə idarə edirdilərse, dövləti də ele
idarə edirdilər. Eynilə bu üsulla- firıldaqçılıq, ba-
dalaq vurma, sərənət eləyib torbasını tikmək, içir-
dib sərəncam verdirmek və s. Ele götürün Pənah
Hüseyni! Vallah. Imkanı olsa indi də bir köhnə
"04"ün dalına qarşıdan yükləyib şəhərdə satardı.
1992-ci ilde bu adam Bilesuvarda mitinqdə qış-
qırğılığına görə, bir arvad ağızına təs bir yumruq
zollayıbmış. Arvada gücü çatmayan Pənah dərhal
onun oğlunu həbs etdirir. Bu adamların indi ağız-
doluşu danışdıqları o vaxtin "demokratiya"sı bu
imiş.

Həqiqətən, gör bu adamlar nə güne qalıblar...
İlqar Məmmədovun ad gündündə həbsxanaya tort
aparıblar, özü də AŞPA-nın ermənisif "çinov-
nik"ləri... Qohum-əqrəba da yox ha, indi fikirləşin.

GÜLYANƏ

Azərbaycanda insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsində məhkəmələrin rolü

Məlum olduğu kimi, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsində məhkəmələrin mühüm rolü vardır. Çünkü bu ümumbaşarı dəyərlər qanunun alliyi, adəlet mühakiməsi olmadan realşa bilməz. Bunun üçün hələ Ulu Öndər Heydər Əliyevin Prezidentliyi dövründə bir çox ciddi tədbirlər görüldü:

- 1996-ci ildə insan hüquqları və azadlıqlarının müdafiəsini təmin etmək, qanunun alliyini möhkəmləndirmək, bütün hakimiyət qollarının qarşıılıqlı fəaliyyətini gücləndirmək məqsədilə Hüquqi İslahat Komissiyası yaradıldı;

- Həmin ilde "İnsan Hüquqlarının və Əsas Azadlıqlarının Müdafiəsi Haqqında Avropa Konvensiyası"nın müdafiələrinə uyğun Azərbaycanda yeni qanunlar hazırlanı. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin Prezidenti Kitabxanasının saytında gedən "Hüquqi dövlət quruculuğu" başlıqlı yazida Azərbaycanda İnsan Hüquqları və əsas azadlıqlarının müdafiəsi üçün məhkəmə və hüquq-mühafizə orqanları sisteminə islahatlardan bahs olunur: "Mahiyyət etibarilə hüquqi İslahatlar qanunları və digər normativ-hüquqi aktların hazırlanması, hüquqi informasiya sisteminin genişləndirilmesi, məhkəmə və bütövlükde, hüquq-mühafizə sisteminin İslahatı, qanunların ehalisi arasında təbliği və öyrənilməsi kimi mühüm tədbirləri özündə ehtiva edir.

Komissiya tərəfindən hazırlanmış "Məhkəmələr və hakimlər haqqında", "Konstitusiya Məhkəməsi haqqında" qanunlar ölkəmizdə məhkəmə-hüquq İslahatları sahəsində atılan ilk, lakin çox vacib addım olmaqla, müstəqil məhkəmə sisteminin yaradılmasına və fəaliyyət göstərməsinə imkan yaradır, konstitusiya nezərəti ideyası qəbul edilir.

Konstitusiyada bəyan edilmiş məhkəmə hakimiyətinin müstəqilliyi "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" 1997-ci il Qanununda inkişaf etdirilərək, öz real təminatını təpik və məhkəmə hakimiyətinin müstəqil fəaliyyət göstərməsinə hüquqi zəmin yaradır.

Qanun yeni məhkəmə sisteminin, onun təşkilatı əsaslarını müeyyən edərək, məhkəmələrin və hakimlərin müstəqilliyinin təmin edilməsinə, hər kəsin hüquq və azadlıqlarının məhkəmədə müdafiəsine təminatın verilməsinə, məhkəmələrin fəaliyyətinin və hakimlərin statusunun beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılmasına yönəlir, köhne hüquq sistemindən miras qalmış korporativ münasibətləri aradan qaldırır.

Qeyd etmək lazımdır ki, sovet məhkəmə sistemi ikiçilləli olmaqla, əlavə olaraq işlərə məhkəmədə nəzərat qaydasında baxılmasını da nəzərdə tuturdu. Ali Məhkəmə həm birlinci instansiya, həm də kassasiya instansiya məhkəməsi funksiyalarını həyata keçirməkə yanaşı, həm də qanuni qüvvəye minmiş məhkəmə qərarlarına nezərat qaydasında yenidən baxmaq hüququna malik idi. Yeni qanunvericilik müxtəlif məhkəmə instansiyalarının səlahiyyətlərinə aid olan bu funksiyaların Ali Məhkəmədə cəmləşməsinə aradan qaldırıvə Ali Məhkəmə kassasiya instansiya məhkəməsi kimi məhkəmə piramidasının zirvesində dayanır. "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Qanun köhne məhkəmə quruluşundan tamamilə imtina edir və beynəlxalq standartlara cavab verən yeni məhkəmə quruluşunu ehtiva edir.

Bu İslahatlardan sonra ölkəmizdə birlinci, apellyasiya və kassasiya instansiyalı üçpilləli məhkəmə sistemi

formalaşır. Yeni məhkəmə quruluşu işlərə birinci instansiya məhkəmələrinin baxılmasına, onların hüquqa və faktaya görə apellyasiya qaydasında yenidən baxılmasına, daha sonra isə məhkəmə qərarlarına hüquqa görə kassasiya qaydasında yoxlanılmasına imkan yaradır. Bu isə, öz növbəsində, birlinci instansiya məhkəməsının buraxdığı səhvərin yuxarı məhkəmə instansiyalarda aradan qaldırılmasına, işlərin mahiyyətə və prosessual baxımdan düzgün və obyektiiv həll edilməsi, süründürmeçiliyin aradan qaldırılmasına, köhne sistemdən miras qalmış nəzarət instansiyasından imtina edilməsinə zəmin yaradır.

Məhkəmə qərarlarının qanuniliyi üzərində prokuror nəzərətinin aradan qaldırılması, prokurorun məhkəmədə yalnız təref kimi iştirak etməsi, ittihəm tərefi ile müdafiə tərefi arasındakı tərəzənin bərpa edilməsi və onların məhkəmə prosesinde bərabər hüquqlara malik olması, məhkəmə icraatının çəkişmə prinsipi əsasında heyata keçirilən, məhkəmə aidiyyətinin dəyərdirilməsinin qadağan edilməsi, məhkəmə icraatında qeyri-prosessual münasibətlərə yol verilməsi və bu kimi yeni müddəələr məhkəmə-hüquq sisteminde ilk dəfə tətbiq edilir.

Beləliklə, Azərbaycan vətəndaşlarının müdafiə və yüksək keyfiyyətli hüquqi yardım almaq hüquq təmin olunur;

- Məhkəmə sisteminin mütərəqqi olmasına, təkmiləşməsinə, müstəqil fəaliyyət göstərməsinə şərait yaranır;

- Məhkəmə nəzarət funksiyası həyata keçirilir. Hər kəsin azadlıqları və hüquqları müdafiə olunur;

- Hakimlərin müstəqilliyi, siyaset-sizləşdirilməsi, toxunulmazlığı və şəxsi təhlükəsizliyi təmin olunur;

- Hakimlərin hüquqlarının genişlənməsi mühüm vəzifələri yerine yetirmələri müeyyənşədir: "Hakimlər edalet mühakiməsini həyata keçirəkən qanunların tələblərinə dəqiq və dönmədən əməl etməli, məhkəmə fəaliyyətinin mənəvi və tərbiyə təsirini təmin etməli, adaletli və qərəzisiz olmalı, pəşə və digər məlumatları gizli saxlamağı, ədalət mühakiməsinin nüfuzuna, hakimin yüksək adına, şəref və ləyakətinə xələl getirən hər hansı hərəkətən çəkinməlidirlər";

- 1997-ci ildə "Konstitusiya Məhkəməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu qəbul olundu. Bu qanuna uyğun olaraq, insanların konstitusiya hüququnun müdafiəsi de öməli yerlərdən birini tutdu, bununla əlaqədar qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyətləri arasında səlahiyyətlər bölgüsü konkretləşdirildi;

- prokurorluğun funksiyaları və statusu yeni demokratik şəraite uyğunlaşdırıldığı hüquq dövlət quruculuğu və insan hüquq və azadlıqlarının yeri və rolu beynəlxalq standartlara uyğun müeyyənşədirildi;

- 1999-cu ildə "Prokurorluq haqqında" qanunda prokurorluğun məhkəmələr üzərində nezərəti və yeni demokratik şəraite uyğun olaraq əmək mənəvi nəzarət funksiyası leğv olundu;

- Qanuna uyğun olaraq, göstərilədi ki, insan hüquq və azadlıqlarını məhdudlaşdırın prosesual hərəkətlərin prokurorluq tərəfindən həyata keçiriləcək qanunla müeyyən edilmiş hallarda və qaydada yalnız məhkəmənin qərarına əsasən yol verilir;

- "Vəkillər və vəkiliyətli haqqında" qanunun qəbul edilməsi;

"Her bir şəxsin məhkəmə prosesində, ibtidai istintaqda və təhqiqtədə öz hüquq və mənəfələrinin müdafiəsi ni həyata keçirmək üçün seçdiyi vəki lə müraciət etməsinə, tutulduğu, heb-

se alındığı, cinayet töredilmesində ittiham olunduğu andan müdafiəcinin köməyindən istifadə etməsinə, fiziki və hüquqi şəxslərin hüquqlarının, azadlıqlarının və qanuna qorunan mənafələrinin müdafiə edilməsinə, onlara yüksək keyfiyyətli hüquqi yardım göstərilməsinə imkan yaradır.

Bundan əlavə, qanun vəkillərin hüquqi statusunu müeyyən edir, ittihəm və müdafiə təreflərinin hüquqi bərabərliyini temin edir, hüquqi müdafiə üzər konstitusiya hüquqlara, məhkəmədə edəletli araşdırma hüququna və vəkilin müstəqiliyinə teminat verir.

"İnsan hüquq və azadlıqlarını təmin və polisin fealiyyətini tənzim etmək məqsədilə hüquq-mühafizə orqanları sisteminde mühüm yer tutan "Polis haqqında" qanun qəbul edilir. Qanuna görə polis ictimai qaydanın qorunması, ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsi, cinayətlərin və digər hüquqpozmaların qarşısının alınması və onların açılması, habelə, yol hərəkətinin təhlükəsizliyin təmin edilməsi istiqamətlərində fealiyyət göstərir və polisin səlahiyyətləri qanunda deqiq müeyyən edilir. Polisin fealiyyəti üzərində nezərət mexanizmləri təsis edilir, polis emekdaşlarının qanunsuz hərəkətlərindən və qərarlarından məhkəməyə müraciət etmək hüquq təsbit olunur".

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 18 iyun tarixli Sərəncamı ilə insan hüquqlarının müdafiə sahəsində Dövlət Programı təsdiq olunur. Program insan hüquqları sahəsində milli qanunvericiliyin beynəlxalq hüquq öhdəliklərinə uyğunlaşdırılmasını nəzərdə tutur. Belə ki, bu məqsədilə program çərçivəsində qanunvericilik və institutional İslahatlar həyata keçirilir. Bundan əlavə, ölkəmizin Avropa Şurasına üzvlüyü ərefəsində qanunvericiliyin Avropa İnsan Hüquqları ilə müqayiseli təhlükəsizliyin təmin edilməsi istiqaməti təqdim edilir.

Anar Nurmurəmmədov Azərbaycanın daxili qanunvericiliyini təhlil edərək, aşağıdakı qənaət gəlməsidir: "İnsan hüquqları ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının tərefdar çıxdığı en önemli beynəlxalq Konvensiyalardan biri "İnsan Hüquqları və Əsas Azadlıqlarının Müdafiəsi haqqında" Avropa Konvensiyasıdır".

"İnsan Hüquqları və Əsas Azadlıqlarının Müdafiəsi haqqında" Avropa Konvensiyası (Avropa İnsan Haqları Konvensiyası, 1950) Avropa Şurası üzvü olan ölkələr üçün esas normativ-hüquq aktlardan biridir. Azərbaycan bu Konvensiyani 2001-ci ilin dekabr ayında ratifikasiya edib. 2002-ci il aprelin 15-dən Konvensiya Azərbaycan erəzisində qüvvəyə minib (işğal edilmiş ərazilər istisna olmaqla). Bununla Azərbaycan Konvensiyasının və onun protokollarının verdiyi haqları, o cümlədən, hər kəsin ifadə azadlığını öz yurisdiksiyası altında olan ərazilərdə təmin edəcəyi barədə öhdəliyət göürüb, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin yurisdiksiyasını, deməli, həm də Konvensiya ilə bağlı məhkəmənin təsdiq etdiyi hüququnun ölkə daxilində tətbiq edilənlərini qəbul edib.

"Ədalet mühakimesinin həyata keçirilməsi zamanı "insan hüquqlarının və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında" Avropa Konvensiyası müdafiələrinin və İnsan Hüquqları, üzər Avropa Məhkəməsinin presidente tətbiq edilənlərini işini təşkil etməli və onu məhkəmə təcrübəsində nəzərə almaları tövsiyə edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 28 dekabr 2006-ci il tarixli

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütlevi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütlevi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Hüquqları üzər Avropa Məhkəməsinin təcrübəsinə istinad etməlidirlər. Həmin qərarda göstərilir ki, bütün insanlar heç bir ayrı-seçkiliyə yol verilmədən əsas hüquq və azadlıqlara malikdirlər.

"Azərbaycan Respublikasında məhkəmə sisteminin müasirləşdirilməsi və Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunvericilik aktlarına dəyişikliklər və əlavələr edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 yanvar 2006-ci il tarixli Fərmanının 6-cı bəndində Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsinə və digər yuxarı instansiya məhkəmələrinə ənsan Hüquqları üzər Avropa Məhkəməsinin prezident hüququnun öyrənilməsi işini təşkil etməli və onu məhkəmə təcrübəsində nəzərə almaları tövsiyə edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 28 dekabr 2006-ci il tarixli "Azərbaycan Respublikasında insan hüquqlarının müdafiəsi üzər Milli Fealiyyət Planının təsdiq edilməsi haqqında" Sərəncamında da Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinə və Ali Məhkəməsinə ənsan Hüquqlarının müdafiəsini təmər edilənlərin səmərəli fealiyyətinin təmin edilməsi, beynəlxalq təşkilatlarla yeni əməkdaşlıq strategiyasının hazırlanması və həyata keçirilməsi, dövlət orqanlarının fealiyyətinin insan hüquqlarının təminatı baxımından təqdim etməsi, elmi-analitik işlərin stimullaşdırılması, hüquqi maarifləndirmə işinin genişləndirilməsi, dövlət vətəndaş cəmiyyəti arasında qarşıılıqlı əlaqələrin inkişaf etdirilməsi kimi vəzifələr müeyyən edilir".

Hazırda Azərbaycanın yaşadığı yeni inkişaf mərhəlesi insan hüquqlarının müdafiəsi və demokratik hüquqi dövlət quruculuğu sahəsində aparılan ardıcıl İslahatların davam etdirilməsini şərtləndirir. Qarşidan gələn illər üçün Azərbaycan Respublikasının normativ-hüquq aktlarının insan hüquqlarına dair beynəlxalq standartlara tam uyğunluğun, insan hüquqlarının müdafiəsi mədəniyyət mexanizmlərinin səmərəli fealiyyətinin təmin edilməsi, beynəlxalq təşkilatlarla yeni əməkdaşlıq strategiyasının hazırlanması və həyata keçirilməsi, dövlət orqanlarının fealiyyətinin insan hüquqlarının təminatı baxımından təqdim etməsi, elmi-analitik işlərin stimullaşdırılması, hüquqi maarifləndirmə işinin genişləndirilməsi, dövlət vətəndaş cəmiyyəti arasında qarşıılıqlı əlaqələrin inkişaf etdirilməsi kimi vəzifələr müeyyən edilir".

*Vahid Əmərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru*

Süni intellektin inkişafı işsizliyə səbəb olacaq?

Elm və texnologiyanın inkişafı robot sənayesini daha da aktuallaşdırır. Əslində texnologiyaların inkişafı insan əmeyini yüngüllesdirir, həyatı daha rahat edir. Digər tərəfdən de süni intellektin inkişafı geləcəkde işsizlik yarada bilər. AZERTAC xəber verir ki, Amerikadan və Böyük Britaniyadan olan bir qrup alim süni intellektlərin insan bacarıqlarını nə vaxt üstləyəcəyi barede təhlil aparırlar. Tədqiqatlar neticəsində məlum olub ki, süni intellekt 2024-cü ildə tərcümə sahəsində insanı əvəz edə biləcək. Onların təhlillərinə görə, 2027-ci ildək yüksək maşınlarının sürücüləri, 2031-ci ilə qədər mağaza satıcıları süni intellektlə əvəz olunacaq. Bundan başqa 2047-ci ildə yazılırlara, 2053-ci ildə cərrahlara ehtiyac qalmayacaq. Mütəxəssislərin 120 ildən sonra bütün sahələrdə kompüterlərin insanı əvəz edəcəyini proqnozlaşdırırlar. Lakin bunlar heç də həqiqət yox, alımların təxmin etdikləridir.

Hər gün 15-20 dəqiqə süratla gəzmək iltihabi prosesləri aradan qaldırıb bilər

Sağlam həyat sürməyin bir neçə vacib şerti var. Yuxu norması, düzgün qidalanma və idman etmək həmin sıraya daxildir. Gün ərzində idman maşqələlərinə vaxt ayırmak, fiziki fəallıq və yaxud açıq havada gəzmək sağlamlıqla çox müsbət təsir göstərir. AZERTAC xəber verir ki, ABŞ alımları gündə 20 dəqiqə gəzməyin orqanızmında iltihabi proseslərin azalmasına kömək etdiyini söyləyirlər. Onların apardığı tədqiqatda aparılan tədqiqatlarda iştirak edən 47 könüllü hər gün yüksək sürətə 20 dəqiqə gəzib. Gəzintidən sonra tədqiqat iştirakçılarının qan analizləri aparıllarken iltihabi markerlərin 5 faiz aşağı düşdüyü müəyyən edilib. Hər gün 15-20 dəqiqə yüksək sürətə gəzmek orqanızmda iltihabi prosesləri aradan qaldırıb bilər. Araşdırmların rəhbəri Sudi Kong bildirir ki, mütəmadi idman edəndə orqanızmdəki immun hüceyrələri üçün çox faydalıdır. Fiziki fəallıq nəticəsində orqanızmada hormon istehsalının artması immun sistemini müsbət təsir göstərən reseptorları aktivləşdirir. Lakin bununla belə mütəxəssislər orqanızmı çox yormağı da məsləhət görmürərlər.

Həkim məsləhəti: "Ana südü anemiya xəstəliyinin qarşısını alır"

Ana südündə qansızlıqa qarşı kifayət qədər dəmir olduğunu qeyd edən mütəxəssislər bu qida ilə bəslənən körpelərdə anemiya (qansızlıq) xəstəliyinin müşahidə olunmadığını bildirirlər. Araşdırmanın aparan türkiyeli mütəxəssislərin geldikləri nəticəyə görə, ana südü ilə qidalanmayan körpelərdə anemiya xəstəliyinin əlaməti olaraq narahatlıq, davranış dəyişiklikləri, iştahsızlıq, yuxusuzluq və normadan çox yatma kimi əlamətlər özünü göstərir. Daha böyük uşaqlarda isə bu əlamətlər yorğunluq, halsızlıq, baş gicəllənməsi, baş ağrısı, tez yorulma və nefəs darlığı kimi şikayətlərdə özünü bürüzə verir.

Körpelər üçün ən yaxşı qidanın ana südü olması qənaətinə gələn mütəxəssislər bu süddə körpənin böyümesi üçün lazım olan qida dəyerinə malik bütün maddələr, o cümlədən dəmir (hemoglobin), vitamin, zülal, yağı olduğunu vurğulayırlar. Tədqiqatların nəticələrinə görə, 1-1,5 yaşına qədər körpelər üçün əhəmiyyətli enerji və qida mənbəyi olan ana südü ilə qidalanma uşaqları bəzi xəstəliklərdən, o cümlədən anemiyadan və kəskin respirator infeksiyalardan qoruyur.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin magistrantı Əliyev Dərya Nofər qızına verilmiş magistr biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

BAŞSAĞLIĞI

Səbail rayon Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin işçiləri idarənin direktoru ABASQULU İSMAYILOVA anası Şərabəni xanımın vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznələ başsağlığı verirlər.

Allah rəhmət eləsin!

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzəRTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 5500

Ses

Son sahifə

20 iyun

Azərbaycan boksusu Avropa çempionatının səkkizdəbir final mərhələsinə yüksəlib

Ukraynanın Xarkov şəhərində kişi boksçular arasında Avropa çempionatı davam edir. Yarışın üçüncü günündə Azərbaycan millisinin 2 üzvü rinqə çıxbı. AZERTAC xəber verir ki, 60 kilogram çəki dərəcəsində mübarizə aparan Cavid Çeləbiyev 1/16 final mərhələsi çərçivəsində keçirilən döyüşdə Litva təmsilçisi Edqaras Skurdelisli üz-üzə gəlib. Qarşılaşma dünya çempionumuzun qələbəsi ilə yekunlaşıb. C.Çeləbiyev rəqibini 4:1 hesabı ilə meğlub edib. O, səkkizdəbir finalda fransal Sofian Oumiha ilə gücünü yoxlayacaq. Görüş iyunun 20-də baş tutacaq. Cavid Çeləbiyevdən fərqli, Eldar Quliyevin (81 kq) debütü uğurlu alınmayıb. Səkkizdəbir finala gedən yolda rusiyalı Müslüm Hacımaqomedovla qarşılaşan gənc bokscumuz 0:5 hesabı ilə meğlub olub. Daha bir təmsilçimiz - Kamran Şahsuvarlının (75 kq) da ilk rəqibi bilinib. Birinci mərhələdən azad olan Olimpiya mükafatımız səkkizdəbir finalda İrlandiya boksçusu Emmet Brennanla mübarizə aparacaq. Onun rəqibi polşalı Bartoş Qolebiyevskiye qalib gəlib - 3:2. Kamran Şahsuvarlı Brennan ilə iyunun 20-də qüvvəsini sınayacaq.

"Qarabağ"ın Çempionlar Liqasındaki rəqibi bəlli oldu

Dünən Çempionlar Liqasında 2017/18 mövsümünün II təsnifat mərhələsinin püşkatması keçirilib. Qol.az-in məlumatına görə, İsveçrənin Sürix şəhərində keçirilən tədbirdə Azərbaycan çempionu "Qarabağ"ın rəqibi də bilinib. Püşkün nəticəsinə görə, komandamız Gürcüstan çempionu "Samtredia" ilə qarşılaşacaq. İlk oyun Bakida, cavab görüşü Gürcüstanda olacaq. II təsnifat mərhələsinin ilk oyunları iyunun 11-12-i, cavab matçları isə iyunun 18-19-na nəzərdə tutulub. Matçların dəqiq tarixi yaxın saatlarda açıklanacaq. Xatırladaq ki, "Samtredia" ötən il Avroliqanın birinci mərhələsində "Qəbələ"yə rəqib olub. İlk görüşdə Roman Qriqorçukun komandası rəqibinə 5:1 qalib gəlib, cavab görüşündə 1:2 hesabı ilə uduzsa da, mərhələ adlayıb.

"Bize 5 potensial rəqibdən ən çətinini düşdürü"

Qarabağ"ın baş məşqçisi Qurban Qurbanov Çempionlar Liqasının II təsnifat mərhələsinin püşkünü dəyərləndirib. Klubun saytına açıqlamasında o, rəqibləri olan Gürcüstan çempionu "Samtredia" ilə bağlı fikirlərini açıqlayıb. "Bize 5 potensial rəqibdən ən çətinini düşdürü. "Samtredia" "Qarabağ"ı daha yaxşı tanır. Ötən mövsüm rəqibin "Qəbələ"yə cavab matçında göstərdiyi futbolu gördük. Xarakterli komandadır. Hazırda onlarda çempionat davam edir, bu da rəqibin üstünlüyüdür. Biz isə hələ ki, tam heyətlə yığışa bilməmişik. Milli komandalarda olan futbolcular iyunun 20-dən sonra təlim-məşq toplantısına qoşulacaq. Çalışacaq ki, ən qısa zamanda toparlanaraq çatışmazlıqlarımızı aradan qaldıraq və oyuna qədər tam hazır vəziyyətə gələk" - deyə Q.Qurbanov bildirib.

Klublarımızın Avroliqada rəqibləri müəyyənləşib

Dünən Avropa Liqasında 2017/18 mövsümünün I və II təsnifat mərhələsinin püşkü atılıb. İsveçrənin Sürix şəhərində keçirilən püşkatmadada temsilçilərimiz - "Zirə", "İnter" və "Qəbələ"nin də rəqibi bəlli olub. "Zirə" "Differdanj"la (Lüksemburq), "İnter", "Mladost"la (Serbiya) qarşılaşacaq. Hər iki komandamız yarışa ilk təsnifat mərhələsindən başlayacaq. "İnter" "Mladost" səddini keçəsə, "Fola" (Lüksemburq) - "Milsami" (Moldova) cütünün qalibi ilə qarşılaşacaq. "Zirə" - "Differdanj"ın duelinin rəqibi isə Ruminiyanın "Astra" klubu olacaq. Mübarizəyə II təsnifat mərhələsindən qoşulacaq "Qəbələ" isə I mərhələdə mübarizə aparacaq "Yaqellonya" (Polşa)/"Dinamo" (Gürcüstan) cütünün qalibi ilə qarşılaşacaq. Qeyd edək ki, I təsnifat mərhələsinin oyunları 29 iyun - 6 iyun, II təsnifat mərhələsinin matçları isə 13-20 iyun tarixlərində keçiriləcək.